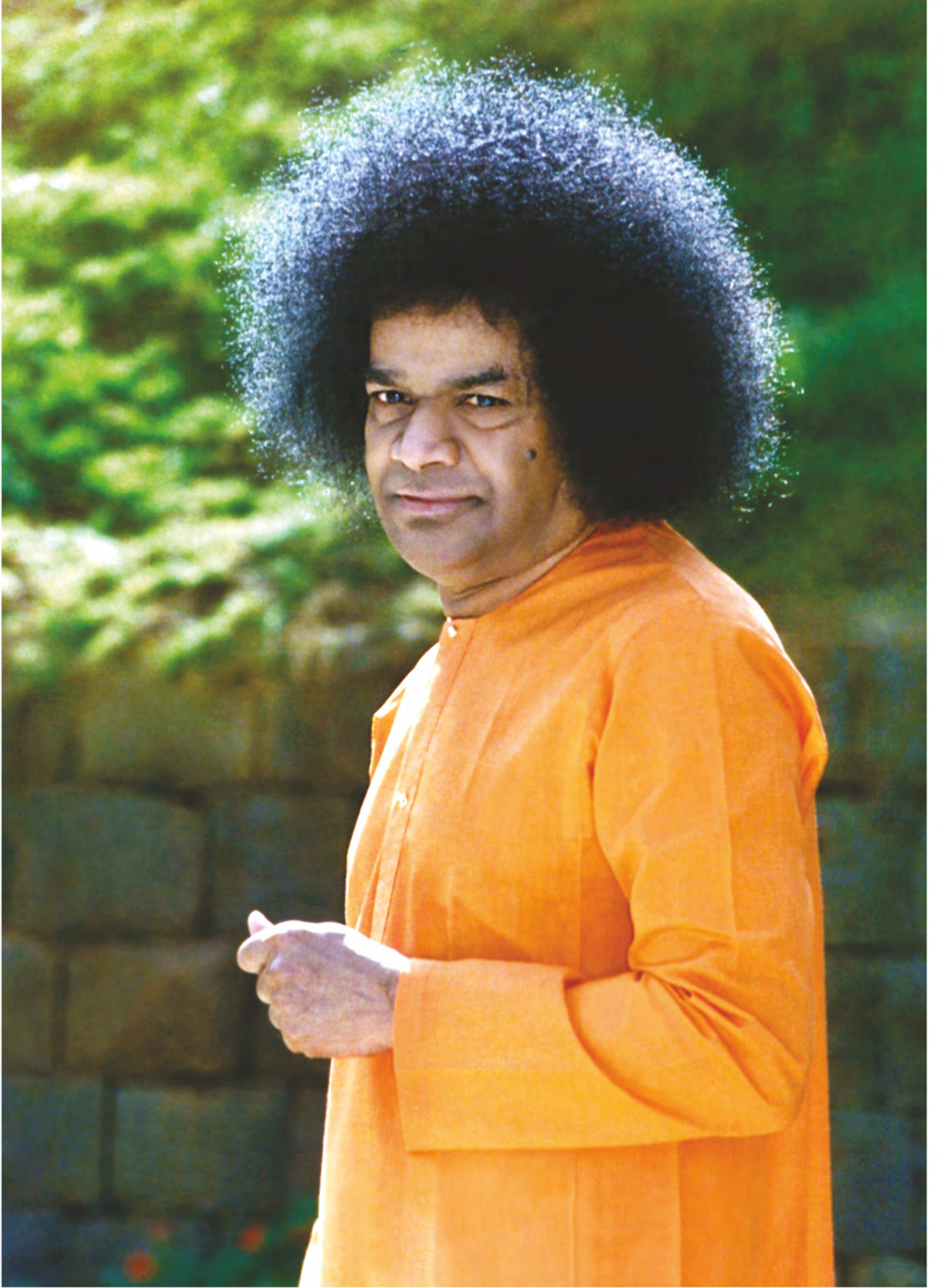

సనాతన సారథి

సెప్టెంబరు 2016

కుక్క తోకయగు మానవ మనసును చక్కబరచును రారండి,
ఒక్క మనస్సుతో నమ్మి సాయిని చక్కగ స్మరణము చేయండి

సనాతన సారథి

సత్య, ధర్మ, శాంతి, ప్రేమలద్వారా మానవజాతి సామాజిక,
నైతిక, ఆధ్యాత్మిక అభివృద్ధికి అర్పితము

సంపుటము 59
సంచిక 9

సెప్టెంబరు 2016

ప్రచురణ తేదీ
సెప్టెంబరు 1

1. తొలి పలుకు	సంపాదకీయం	4
2. రామకథారస వాహిని (ధారావాహికం)	భగవాన్ శ్రీ సత్యసాయిబాబావారు	6
3. విఘ్నేశ్వరుని పరమ ప్రబోధ	వినాయక చవితి సందేశం	10
4. ఆరోగ్య ప్రదాయి శ్రీ సత్యసాయి (34వ భాగం)	డా॥ కె.వి. కృష్ణకుమారి	14
5. వైరాగ్యమే సాధనకు ఆధారం	శ్రీ సత్యసాయి వచనామృతం	17
6. వర్ణనాతీతుడు (కవీనాం కవిః)	చీమలకొండ జయాశాస్త్రి	20
7. 'ధైర్యే సాహసే లక్ష్మి' (పనితాజ్యోతి)	చంద్రమౌళి రమాదేవి	23
8. దైవప్రీతి - పాపభీతి - సంఘనీతి (బాలవికాస్)	డా॥ లావణ్య నరస్యతి	25
9. "సఖా త్వమేవ..."	వసంతభాను	27
10. ముత్యాల సరాలు (3వ భాగం)	ప్రొ॥ కె. అనిల్ కుమార్	30
11. మహా మహిమాన్విత ప్రేమావతారి (63వ భాగం)	బి.వి. రమణరావు	33
12. ప్రపంచ యువజనోత్సవం (ప్రశాంతి సమాచారం)	దివి చతుర్వేది	36
13. వేదపఠనం, నగర సంకీర్తన.....	పొన్నూరు వేంకట భరద్వాజ	40
14. 'నేను - నాది'	చిన్నకథ	41

© శ్రీ సత్యసాయి సాధనా బ్రహ్మ, పబ్లికేషన్స్ విభాగం, ప్రశాంతినిలయం

ఎడిటర్ : బి.వి. రమణరావు

అసిస్టెంట్ ఎడిటర్ : వి. శ్రీనివాసులు

టెలిఫోన్ : 287375 (సనాతన సారథి Extn. 128) STD: 08555 ISD CODE: 0091-8555

గమనిక: అడ్రసు కవరుపై గల మీ చందానెంబరు ప్రక్కన మూడు పువ్వుల గుర్తు (***)

ఉన్నట్లయితే మీ చందాను వెంటనే రెన్యూవల్ చేయించుకోగలరు.

ఆధికారికమైన వెబ్సైట్లు : ప్రచురణల విభాగం, సాధనా బ్రహ్మ: www.srisathyasaipublications.com

భగవాన్ ఫోటోలు: www.saireflections.org ప్రశాంతి సమాచారం: www.theprasanthireporter.org

శ్రీ సత్యసాయి సాధనా బ్రహ్మ, పబ్లికేషన్స్ విభాగం, ప్రశాంతి నిలయం, అనంతపురం జిల్లా (ఆం.ప్ర) - 515134 తరపున ప్రశాంతి నిలయంలోని శ్రీ సత్యసాయి ఆశ్రమ పరిధిలో ఉన్న శ్రీ సత్యసాయి ప్రెస్ షెడ్ (120'X40')లో ముద్రింపబడి ప్రచురింపబడింది.

ముద్రాపకుడు, ప్రచురణకర్త : కె.ఎస్. రాజన్

పాతమందిరం రోజుల్లో ఒకావిడ స్వామికి విషపు వడలు పెడితే, అవి తిని స్వామి మందిరానికి వచ్చాక వాంతి చేసుకోగా ఆ వడలు అదే రూపంలో బయటికి వచ్చేసాయి. ఆ తర్వాత ఒకరోజు ఒక భక్తురాలు, “స్వామీ, ఆమెను మందిరానికి ఎందుకు రానిస్తున్నారు? ఇప్పుడు ఆమె ఇంట్లో జరుగుతున్న ఉత్సవంలో వంట చేసేందుకు మందిరంయొక్క పెద్దపెద్ద పాత్రలనుకూడా పంపించారు కదా” అన్నది. అప్పుడు స్వామి, “అమ్మాయీ! విషం పెట్టినవారికి కూడా అమృతం తినిపించే మందిరం ఇది. ఎవరినీ నేను రావద్దనలేను. నాకు మంచివారూ చెడ్డవారూ అంతా ఒక్కటే” అని సమాధానమిచ్చారు.

అవతార దివ్యలక్షణాలలో అత్యంత విశిష్టమైనది వారి క్షమాగుణం. లక్ష్మణునియందు కైకేయిపట్ల క్రోధావేశాలు కట్టలు తెంచుకున్నప్పుడు శ్రీరామచంద్రుడు అతనిని శాంతపరుస్తూ, కైక పరమ పవిత్రురాలని, ఆమె కోరిన కోరికయందు ఎట్టి దోషమూ లేదంటాడు. **రామకథా రసవాహిని** (31వ భాగం)లో రాముని అవధుల్లేని క్షమాగుణం అడుగడుగునా ద్యోతకమవుతుంది.

ఈనాడు అంతరార్థాలు మాయమైనాయి, బాహ్యమైన ఆచారములే ఎక్కువగా ప్రచారమవుతున్నాయి. వినాయక చవితి పేరుతో విగ్రహాన్ని పూజించినంతమాత్రమున సరిపోదు. ఐతే, ఇదికూడా తప్పుక చేయవలసిందే! ఈత నేర్చుకోవడానికి వెళ్లినప్పుడు ఏ ఆధారమూ లేకుండా నీళ్ళలో దూకితే మునిగిపోతారు. ఈత వచ్చేంతవరకు ఒక టైరునో మరొకదానినో ఆధారం చేసుకోవాలి. అదేరీతిగా, సర్వేశ్వరతత్త్వమైన ఏకత్వాన్ని గుర్తించేంతవరకు ఈ బాహ్యమైనటువంటి ఆరాధనలకూడా అవసరమే అని ఉద్బోధించారు, భగవాన్. అయితే, ఆరాధనలతోపాటు భగవత్ ఆదేశాలను, ఆదర్శాలను అనుసరించినప్పుడే అనుగ్రహాన్ని అందుకోగలమన్నారు. విఘ్నేశ్వర తత్త్వంలో అంతర్లీనంగా ఉన్న ఆదర్శాల్ని వివరిస్తుంది సాయీశ్వరుని సందేశం, విఘ్నేశ్వరుని పరమ ప్రబోధ

బస్సునో లారీనో ఓవర్లోడ్ చేస్తే దానిని పట్టుకుని ‘పైన్’ (జరిమానా) వేస్తారు కదా! అట్లే, మన కడుపును ఓవర్లోడ్ చేస్తే అనారోగ్యమనే ఆర్.టి.ఓ.నో, లేక ఇంద్రియనిగ్రహాన్ని పరీక్షించే ‘బ్రేక్ ఇన్స్పెక్టర్’ వచ్చి పట్టేస్తాడు. కాబట్టి, ఆరోగ్య పరిరక్షణకు మితాహారం చాలా ప్రధానమన్నారు, భగవాన్. ‘హెల్త్’ (ఆరోగ్యము) అనేది ‘హీలిమ్’ అనే పదమునుండి పుట్టింది. ‘హీలిమ్’ అనగా పవిత్రము, పరిపూర్ణము అని అర్థము. మానవుని దేహము పవిత్రంగానూ, పరిపూర్ణంగానూ ఉన్నప్పుడే ఈ పదము సార్థకమవుతుంది. శరీరము, మనస్సు, ఆత్మల చేరికయే మానవత్వము. శరీరము మనస్సును, మనస్సు ఆత్మను ఆశ్రయించాలి; అప్పుడే మానవుడు ఆరోగ్యాన్ని పొందగలడన్నారు. మనస్సు ఆత్మను ఆశ్రయించాలంటే మానవుడు పాటించవలసిన ఆహార నియమాలను తెలియజేస్తుంది, **ఆరోగ్యప్రదాయి శ్రీ సత్యసాయి** (34వ భాగం)

ఈనాడు భక్తులు తాము భగవంతుణ్ణి అన్వేషిస్తున్నామనుకుంటున్నారు. ఎక్కడ చూసినా ఉన్న భగవంతుణ్ణి అన్వేషింప పనిలేదు. నిజానికి భగవంతుడే నిజమైన భక్తునికొరకు అన్వేషిస్తున్నాడన్నారు, భగవాన్.

**“వెతుకుచున్నాను నేను వెతుకుచునే ఉన్నాను
వెతుకుచుంటి నాడు, నేడు నిజభక్తునికొరకు
కొడువలేదు నరులకు, నన్నూరు కోట్లున్నారు
నరుని రూపములె జూచితి నిజరూపము గాంచనైతి”**

అన్నారు. కనుకనే, వారు మనల్ని ‘ప్రేమస్వరూపులారా’ అనో, ‘దివ్యాత్మస్వరూపులారా’ అనో సంబోధిస్తారుగాని, ‘భక్తులారా’ అని సంబోధించరు. మనము భక్తుల మనిపించుకోవడానికి కావలసిన అర్హతలేమిటో వివరిస్తుంది శ్రీ సత్యసాయి వచనామృతం, **వైరాగ్యమే సాధనకు ఆధారం.**

‘యతో వాచో నివర్తంతే అప్రాప్య మనసా సహ’ అని తెత్తిరియోపనిషత్తు సుడివిసట్లుగా, భాషకందనిది,

భావాతీతమైనది స్వామి తత్వము. “ప్రేమే నా స్వరూపం” అని ప్రకటించారు, భగవాన్. కాల కర్మ కారణాలకు కట్టుబడనిది ప్రేమ. ఆద్యంతరహితమైనది ప్రేమ. ఇట్టి పరమ ప్రేమయే తామైన స్వామిని మనకున్న పరిమితమైన దేహేంద్రియ మనోబుద్ధులతో ఎలా అర్థం చేసుకోగలము? ఏమని వర్ణించగలము?! మహాసాగర విస్తీర్ణాన్ని అంచనా వేయడం ‘బావిలో కప్పు’కు సాధ్యమా?! కడలిని కడవతో కొలవగలమా?! అవాఙ్మానసగోచరుడైన స్వామిని, మృదుమధురమైన వారి పలుకులను వర్ణింపజూనడం మన మానసికతృప్తికేగాని నిజానికి స్వామి వర్ణనాతీతుడు.

గత జీవుడగు పతిని బ్రతికించుకొన్న సావిత్రి, తన సత్యమహిమచేత దావాగ్నిని చల్లార్చిన చంద్రమతి, కులసతీత్వమును అగ్నిగుండాన ప్రకటించిన సీతామాత... వీరందరూ విపత్కర పరిస్థితులలో అనన్య సామాన్యమైన ధైర్య స్థైర్యాలను ప్రకటించి స్త్రీలు అబలలు కాదు, దివ్యశక్తి సమన్వితులన్న సత్యాన్ని నిదర్శనపూర్వకంగా చాటారు. సంసారంలో ఒడిదుడుకులను ఎదుర్కోవలసివచ్చినా, దేశపరిరక్షణకై సమరాంగణంలో ప్రవేశించవలసివచ్చినా మొక్కువోని ఆత్మవిశ్వాసం, చెక్కుచెదరని ధైర్యసాహసాలు స్త్రీల స్వంతం అని సోదాహరణంగా వివరిస్తుంది, ధైర్యే సాహసే లక్ష్మి.

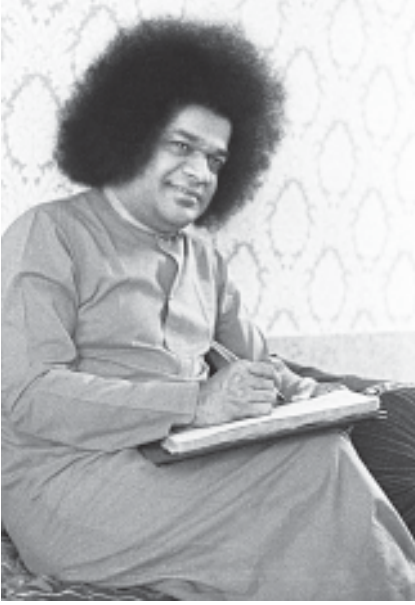
పాపభీతిలేని పామరత్వము బట్టి
దైవప్రీతిలేని దానిబట్టి
మానవత్వమణి మానవులందున
విశ్వశాంతికిదియె విప్లవంబు

అన్నారు, భగవాన్. కనుకనే, పసిమనస్సులలో మానవతా విలువలను చిగురింపజేసి, వారిలో వ్యక్తిత్వ వికాసాన్ని కలిగించడానికి భగవాన్ సంకల్పించిన దివ్యోద్యమం ‘శ్రీ సత్యసాయి బాలవికాస్’. ఇంటిగడపపై దీపంవలె నీవు ఇంటా బయటా వెలుగును ప్రసరింపజేయాలి అన్న స్వామి సందేశ స్ఫూర్తితో బాలబాలికలు దేశభక్తిని, సేవానురక్తిని అలవర్చుకొని లోకవికాస్కు వివిధంగా దోహదం చేయగలరో వివరిస్తుంది, “దైవప్రీతి - పాపభీతి - సంఘనీతి”

ప్రపంచంలో ఉన్నవారందరికంటే పరమ మిత్రుడు భగవంతుడు. కన్న తల్లిదండ్రులకైనా కొంత స్వార్థం ఉండవచ్చుగానీ ఎట్టి స్వార్థమూ లేక, ఎట్టి ప్రతిఫలమునూ ఆశించక ప్రేమించేవాడు భగవంతుడొక్కడే! నవవిధ భక్తిమార్గాలలో ఆత్మనివేదనమునకు ముందు వచ్చేది స్నేహమే. కనుకనే, భగవంతుణ్ణి మన ఆప్తమిత్రునిగా, అత్యంత ఆత్మీయునిగా భావించి సేవించాలని భగవాన్ పలు సందర్భాలలో ఉద్ఘోషించారు. సఖ్యభక్తిలో అంతటి మహోన్నత స్థాయిని చేరుకున్నాడు కనుకనే త్యాగయ్య శ్రీరామచంద్రుణ్ణి ఎంతో చనువుగా ఏకవచనంతో సంబోధిస్తూ, “రార మా ఇంటిదాకా...” అని గానం చేశాడన్నారు. నాడు పేదకుచేలని పిడికెడు అటుకులు తిని అతనికి సకలైశ్వర్యాలను ప్రసాదించిన స్వామి నేడు తమవైపు ఆర్తితో ఒక అడుగు వేసిన బాల్యస్నేహితుల్ని వంద అడుగులు వేసి ఎలా ఆదరించి ఆడుకున్నదీ హృద్యంగా వివరిస్తుంది, “సఖా త్వమేవ...”

స్వామి వెంట కాశీ వెళ్లినప్పుడు ఆ పవిత్ర ప్రదేశంలో తనకేదైనా మంత్రోపదేశం చేయమని కస్తూరిగారు స్వామిని కోరారట. కాశీ పర్యటనానంతరం నిలయవాసుల కిచ్చిన ప్రసంగంలో స్వామి ఆ విషయం ప్రస్తావించి, “మంత్రోచ్ఛారణ లక్ష్యం భగవంతుణ్ణి పొందడమే కదా! ఆ భగవంతుణ్ణి పొందాకకూడా ఇంకా మంత్రాలెందుకు?” అన్నారు. మంత్ర తంత్ర శాస్త్ర పరిజ్ఞానములకన్న భక్తియే అత్యున్నతమైనదన్న స్వామి సందేశాన్ని పునరుద్ఘాటిస్తుంది, “ముత్యాల సరాలు” (3వ భాగం)

పరమేశ్వరుడు మార్కండేయునికిచ్చిన ఆయుర్దాయం పదహారు సంవత్సరాలే! అయితే, ఆ పరమ భక్తాగ్రేసరుడు చేసిన ప్రార్థన ఈశ్వరుడు తన సంకల్పాన్ని మార్చుకునేట్లు చేసింది. అట్లే, మైఖెల్ గోల్డ్స్టీన్ చేసిన ప్రార్థనకు కరుణించి సాయీశ్వరుడు అతని నొసటిరాతను మార్చి ఆయుర్దాయాన్ని పొడిగించారు. ‘సేవ చేస్తే సేవ్ అవుతావు’ అన్న మాటకు తిరుగులేని నిదర్శనం టి.జి. కృష్ణమూర్తిగారి అనుభవం. భక్తులకు ప్రమాదాలు మించువలె ముంచుకు వచ్చినా మంచులా మాయమౌతాయని మరోసారి ఋజువు చేశారు మన ‘మహా మహిమాన్విత ప్రేమావతారి’. - ౨౦॥

భగవాన్ శ్రీ సత్యసాయిశ్వర విరచిత

రామోద్ధారోగో వాహిని

(గత సంచిక తరువాయి - 31వ భాగం)

దాసీలు రోదనలు చేయుచూ, ఎక్కడ చూచిననూ కంటిధారలు కార్చుచూ, “రామచంద్రా! మమ్ము విడచి వెళ్లకూడద” ని కౌసల్య మందిరమునకు వచ్చుచున్న గుంపులను చూచి, కౌసల్య కేమియు అర్థముకాక ఆశ్చర్యముతో, దిగులుతో, దుఃఖముతో లేవలేని స్థితిలో స్తంభించిన దేహముతో ఉన్మత్తురాలై ఏమీ మాటాడక, విషయమేమి జరిగినదో తెలుసుకొనగోరి రాముని వడిలో చేర్చుకొని, తల నిమురుతూ, “నాయనా! ఏమిటి ఈ వార్త? అసలు ఏమి జరిగినదో విశదముగా నాకు తెలిపి నా బాధను చల్లార్చుము” అని అడుగగనే, “కైకకు ఏనాడో ఇచ్చిన వరములను పురస్కరించుకొని, కైక ఆ రెండు వరములనూ నేడు కోరినదట. అందులో ఒక వరము, తన కుమారుడైన భరతునకు పట్టాభిషేకము, రెండవది నన్ను పదునాలుగు సంవత్సరములు దండకారణ్యమునకు పంపవలెననియా అడిగినదట. ఇదీ జరిగిన విషయము” అని

రాముడు తెలుపగనే, “కైక అట్టి వరములు కోరినదా? నీవన్న కైకకు అమితమైన ప్రేమకదా! ఆమె ఏనాటికీ అట్టి వరమును కోరదని నా భావము. పోనీ, కోరినది! రాజుగారిని పరీక్షించుటకై యుండవచ్చును. అంతమాత్రమునకే ఇంత కంగారా? ఒకవేళ ఆమె కోరినచో నీ తండ్రి నిన్ను అరణ్యము పంపను ఒప్పుకొనునా? నేను నమ్మను. ఒక క్షణమైననూ నిన్ను చూడక ఉండలేని నీ తండ్రి నిన్ను పదునాలుగు సంవత్సరములు అరణ్యములో పెట్టునా? ఏదో ఇదంతయూ నన్ను అయోమయ స్థితిలో పడవేయుచున్నది” అని ఆమె జరిగిన సత్యమును నమ్మలేకపోవుట చూచి, రాముడు తిరిగి చేతులు పట్టుకొని, “అమ్మా! నా మాటను నమ్ము! నాన్నగారు మొదలే ఆమెకు మాటనిచ్చి, తదుపరి ఆమె ఇట్టి వరములు కోరగనే, తన మాటను తాను వెనుకకు తీసుకొనుటకు, అడిసమాటను తప్పుటకు ఇష్టము లేక, నన్ను వీడుటకూ అరణ్యమునకు పంపుటకూ మనసొప్పుక మహా బాధపడుచున్నారు. ఈ బాధలో ఆయనను చూడలేక పోవుచున్నాను. ఇప్పుడు నేనక్కడినుండియే వచ్చుచున్నాను. ఆయన ప్రజ్ఞలో లేడు. ఘోరమైన బాధను అనుభవించుచున్నాడు. ఇది పరమ సత్యము. నవ్వులకై నిన్నింత బాధపెట్టుటకు నేను అంత మూర్ఖుడను కాను. పితృవాక్యమును నిలబెట్టుటకై నేను వెళ్ళక తప్పదు. తండ్రి ఆజ్ఞ తీసుకొనే వచ్చితిని. ఇక నీ ఆజ్ఞ కావలెను” అని పాదములకు నమస్కరించెను.

అంత రాముని చూచి కౌసల్య, “రామా! ఏమి ఈ వికార భావము! ఎట్టి కిరాతకులైనను ఇట్టి కోరిక కోరుదురా? కొన్ని

నిమిషములలో పట్టాభిషిక్తుడవు కానున్న నిన్ను అడవికి పంపుట మానవమాత్రులు తలంచని తలపు కాదా? బ్రతికినంత కాలం నాకు బాధలేనా? ఎన్నియో వ్రతములు చేసి కడకు కొడుకు లభించెను కదా అని అనుభవించిన బాధలన్నింటినీ మరచి నా ముద్దుబిడ్డను చూచి నేను ఆనందించుచుంటినే! ఏ సుఖమునూ నేను ఆశించలేదు. నా కొమరుడు నాచెంతనుండిన చాలు నని కోరితి. దానికికూడనూ

నోచుకోలేనిదాననైతి కదా! కారడవులకు పంపుటకే నేను కొడుకును కంటినా? ఏ తల్లియైనా కొడుకును కారడవులకు పంపుటకు అంగీకరించునా?

నేనే పాపము చేసితిని? ఏ జన్మములో తల్లిబిడ్డలకు ఎడబాటు సలిపితిని? కదా! నీకు ఉపనయనము అయినది మొదలు నా కొమరుడు ఏనాడు యువరాజు అవుతాడో అన్న భావము నాలో క్షణక్షణమూ ఉత్సాహముతో ఎదురు చూచుచుండెను. అట్టి నా కలలు కల్లలాయెనా? నా ఆశలన్నియూ అడియాస లయిపోయెనా? నేను నీకొరకై చేసిన పూజలు, వ్రతములు, హోమములు వ్యర్థములయ్యెనా? నేనెంత పాపినైతిని! నిజముగా ఈ వార్త విని నా గుండె పగులకున్నదెందులకు? నేనింకా ఎన్ని దుఃఖముల పాలు కావలెనో కదా! నాకు చావు లేదు కాబోలు. ఇంత దుఃఖవార్త వినియూ నా గుండె ఆడుచున్నది. ఇంతకూ కాలము వస్తేనే చావుకూడనూ వచ్చును. నన్ను చూచి ఆ యముడుకూడనూ వదలి వెళ్లుచున్నాడు కాబోలు! యమలోకమునకు కూడా నేను అర్హురాలను కాను కాబోలు” అని “హా! రామా! ఎంతటి దుర్గతి సంభవించెన”ని క్రిందపడి పొర్లుచు గుండెలను బాదుకొంటూ విలపించు కౌసల్యను

రామచంద్రుడు చూడలేక పోయెను. చుట్టూ చేరిన దాసీల రోదనలు తన చెవులను బ్రద్దలు చేయదొడగెను. రాముడు ఎవరితోనూ పెదవులెత్తి మాటాడ లేదు. తల్లిని సమాధానము చేయుచూ తలను సర్దుచూ, నేలలోని మట్టి తల్లివంటికి తగిలియుండగా దానిని శుభ్ర పరచుచూ, సముద్రములో పాతుకొనిపోయిన గండశిలవలె అలలకు కదలక మెదలక

ఉండినటుల రామచంద్రుడు శోకమునకుకానీ, ఆనందమునకుకానీ అతీతుడై నిలిచియుండెను. పట్టాభిషేకమునకు ఎట్టి తేజస్సుతో, ఉత్సాహముతో సంసిద్ధుడాయెనో అరణ్య జీవితమును గడుపుటకు కూడా అట్టి ఉత్సాహముతో, తేజస్సుతో సంసిద్ధుడై యున్నాడు. రాముడు మహాదీక్షాపరుడన్న మాట కౌసల్యకుకూడను తెలుసు. రాముడు ఆడిన మాట తప్పడనియూ, తండ్రి ఆజ్ఞను జవదాటడనికూడనూ కౌసల్యకు తెలుసు. తానిక ఎంత విలపించిననూ రాముడు వెనుకకు తిరుగడనియూ, అరణ్యమునకు తప్పక వెళ్లుననియూ పూర్తిగా తెలుసుకొని రామునికి అడ్డుచెప్పుటకు తాను ఏమాత్రమును ప్రయత్నము చేయక మనస్సును గట్టి చేసుకొని, “నాయనా! మన తలరాత ఇట్లుండ యొకరినని ప్రయోజనముండదు. అన్నియూ మన మేలునకే. దైవనిర్ణయమును ఎవరునూ కాదనలేరు. నాకేనాడునూ అయోధ్యలో అంతఃపురంలో సుఖములేదు. నేను అనుభవించనూ లేదు. నా కుమారుడుండు స్థానమునందే నా సుఖమున్నది కాన, నేనునూ నీ వెంట వత్తును. గొనిపోమ్ము” అని లేవ ప్రయత్నించెను. అంతలో దాసీలు ఆమెను పట్టుకొని ఆనించుకొని ఓదార్చుచూ కూర్చొనబెట్టిరి.

కౌసల్య మాటలను వింటూ ఆమె బాధను చూస్తున్న లక్ష్మణుడు తన మనసులోని భావములను అణచుకో లేక, మహాఉగ్రుడై చేతులు కట్టుకొని కౌసల్యదేవిని చూచుచూ, “ఓ పూజ్యురాలా! ఒక ఆడదాని మాటకు లోబడి రాముడు రాజ్యమును వదలుకొని అడవుల పాలు కావటమును నేనంగీకరింపను, సహింపను. తండ్రిగారు వృద్ధులగుటచేత, మనస్సు స్థిమితములేక, పైగా విషయలోలుడున్నూ అగుటచేత, కైకేయీ ప్రేరణకు దాసుడై మన్మథ పారవశ్యంలోపడి ముందూ వెనుక యోచించక ఏమైనా ఆజ్ఞాపించగలడు. అట్టి ఆజ్ఞలన్నింటిని మనము పాటించరాదు. నిత్యానిత్య పరిజ్ఞానము లేని స్థితిలోనున్న రాజు, రాజు కాజాలడు. అట్టివారి ఆజ్ఞ, ఆజ్ఞ కాజాలదు. కాకున్న, రాజ్యములో కూడనూ ఉండక, అడవులకు వెళ్ళగొట్టవలసినంత మహాపరాధము రాముడేమి చేసెను?

రామునికి శత్రువులుకానీ, అపరాధములుచేసి శిక్ష ననుభవించుచున్న కిరాతకులుకానీ లేరు. అట్టివారు సహితము రాముని చూపునందైననూ దోషారోపణము చేసి ఎరుగరే! ఏ ఒక్కడునూ ఏ ఒక్క దోషమూ ఎన్నడునూ రామునికి ఆపాదించి ఎరుగరే! అటువంటి నిరపరాధిని, నిర్మలచిత్తుని, పవిత్ర పురుషుని అడవులకు వెళ్ళగొట్టుటలో ఏ రాజునకూ అధికారము లేదు. రాముడు ఋజువర్తనుడు, జితేంద్రియుడు. ఎట్టి శత్రువులనయిననూ ఆదరించును. అట్టి సుపుత్రుని ఎట్టి తండ్రి అయిననూ అడవులకు వెళ్ళగొట్టునా? అందులో మహాధార్మికుడు, పవిత్రవీరుడు, సర్వధర్మ ప్రవర్తనుడు అయిన రాజు ఇట్లు ఆజ్ఞాపిస్తాడా? దీనిని పట్టిచూడ దశరథునకు మతిభ్రమణమయియుండ వచ్చును. లేదా మన్మథ పరవశుడయియుండవచ్చు. ఈ రెండు స్థితులలో ఉన్నవారి ఆజ్ఞ ఆచరణ యోగ్యము కాజాలదు. పిచ్చివానివలె, ఏమియూ తెలియని పిల్లవానివలె ప్రవర్తించుచున్న రాజు మాటలను మన్నించనవసరములేదు. రాజనీతిని మరచి,

లోకరీతిని విడిచి, పుత్రవాత్సల్యమునకు స్వస్తిచెప్పి, ఉన్నత్తుడై చిత్తమును స్వేచ్ఛగా వదలి, సంచరించే దశరథుని ఆజ్ఞను, ఆజ్ఞగా పాటించుటకు నే నంగీకరింపను” అని అంటూ రామునివైపు తిరిగి చేతులు కట్టుకొని, “రామా! నన్ను మన్నింపుము. ఈ విషయము ఇతరులకు తెలిసేలోపలనే నీవు రాజ్యాన్ని స్వాధీనము చేసుకొనుము. నేను ధనుర్ధరుణ్ణి అయి నీ వెంట ఉందును. నా ధనుస్సు పూజించుటకై లేదు, అయోధ్యానగరమున నిన్ను ఎదిరించేవారిని దండించుటకే ఈ ధనుస్సు ఉన్నది. అట్లు ఎదిరించు వారు అయోధ్యలోనేకాదు, ఎందెందునూ లేరు. అట్లు కాక నిన్ను ఎదిరించటమే జరిగెనా, నా ఈ తీక్షణ బాణములకు ఈ మహానగరము నిర్మానుష్యమై పోగలదు. వేయేటికి? భరతుడు, అతని హితమును కోరే ఇంకా ఎవరైననుకానీ నా మీదికి వచ్చునట్లయిన వారలనందరినీ నాశనము చేతును. కైకేయీ ప్రోత్సాహమువలన దశరథ మహారాజే శత్రుత్వము వహించి మనపై వచ్చెనా, ఆయనను కూడనూ లెక్కచేయను. ఆయనని బంధించి చెరసాలయందు ఉంచుదును” అని ఇంకా ఏమేమో చెప్పబోవుచున్న లక్ష్మణుని చూచి రాముడు, “లక్ష్మణా! మాటలు మితిమీరుచున్నవి. నా ఇష్టమును ఎవరునూ కాదన లేరు. నా సంకల్పమును ఎవ్వరూ మార్చలేరు. నేను అడవికి వెళ్ళక తప్పదు. నాపై గల ప్రేమతో నీవు నా యెడబాటును భరించలేక ఇట్లు మాట్లాడుతున్నావు. శాంతము సర్వమునకూ రక్ష! నీవు శాంతము వహించు. తండ్రినికానీ, సోదరుడైన భరతునికానీ ద్వేషించకు. వారు పవిత్రులు, నిర్మలచిత్తులు. కైక కూడనూ పరమ పవిత్రురాలు, పూజ్యురాలు. ఆమె కోరిన కోరికయందుకూడ ఎట్టి దోషమునూ లేదు. తన కొడుకైన భరతునికంటెనూ నన్ను అధికముగా ప్రేమించెను, చెంతచేర్చెను, ఆదరించెను, ఆడించెను, ఆనందించెను. అట్టి దేవి ఈనాడు ఇట్టి లోక

విరుద్ధమైన కోరికను కోరినదన్న ఇందులో ఏదో ఒక అంతరార్థము లేకపోలేదు. ఇది దైవనిర్ణయమే కానీ పురుషకారము ఏమాత్రమునూ లేదు. శాంతమును వహించి ముందు జరుగుదానిని విచారించుమ”ని బోధించెను. అంత లక్ష్మణుడు రామునకు నమస్కరించి “రామా! నీకు రావలసిన రాజ్యమును ఏ హేతువువలన కైకేయిదేవి తన కుమారునకు కట్టపెట్టతలచెను? ఏ ధర్మమును ఏ బలమును చూచుకొని అట్లు చేసెను? జ్యేష్ఠపుత్రునికి లేని అధికారము ఏ పుత్రునకున్నది? మీరు పితృప్రేమచే ఇట్టి మూర్ఖపు ఆజ్ఞలను సహితము శిరసావహించుచున్నారు. కాని మీరెన్ని చెప్పిననూ నేను సమ్మతించను” అని కౌసల్యవైపునకు తిరిగి, “ఓ దేవీ! నేను నిజముగా రామానురక్తుణ్ణి, సత్య ప్రమాణము చేసి చెప్పుదును. రాముని విడచి నేనొక నిమిషముకూడనూ నిలువను. రామునికి ఒకవేళ రాజ్యకాంక్ష లేక అడవులయందే నివసించుట ప్రీతిగా తోచిన, నేనుకూడా అతనితో వెళ్లుదును. అతని అడుగుజాడల ననుసరింతును. అతనికి నీడవలె తోడుందును. అతడు ఆజ్ఞయే చేసిన, మండుటగ్నిలో నైననూ ఆనందముతో దుముకుదును. రామాజ్ఞ తప్ప అన్యుల ఆజ్ఞను నేను చెవియందైననూ వేయను. అమ్మా! మీ దుఃఖమును నే చూడలేను. మీకు కుమారుడైన రామచంద్రుడు నాకు ప్రాణముతో సమానము. అట్టి ప్రాణమును వీడి ఉండుటకు ఎట్టివాడునూ అంగీకరించడుకదా!” అని లక్ష్మణుడు చెప్పుచున్న పలుకులు కౌసల్యకు కొంత శాంతిని చేకూర్చినవి. లక్ష్మణుని తల నిమిరుచూ, “కుమారా! నీ ప్రేమ నన్ను ఎంతనో సంతోషపెట్టుచున్నది. నాకు నీ వచనములు మహాబలము నందించుచున్నవి. నీబోటి సోదరుడు లోకమున అరుదు. ఇట్టి పుత్ర రత్నములను కన్నతల్లులు మహాపవిత్రులని లోకులు తలంతురుకానీ, మేమెంత పాపము చేసితిమో? ఈ బాధ మాకు తప్ప అన్యులకు అర్థము కాదు. రాముడు

తన పట్టును వీడడు. అతనికి వెళ్ళక తప్పదు. కాన నన్నుకూడా మీతో గొనిపొందు” అని విలపించినది.

లక్ష్మణుణ్ణి చూస్తూ రామచంద్రుడు, “తమ్ముడా! నీకు నామీద ఎంత అనురాగమున్నదో నేనెరుగుదును. నీ పరాక్రమము, బలము, ప్రభావముకూడనూ నాకు తెలియనిదికాదు. సత్యస్వరూపములు తెలుసుకొనలేక తల్లియైన కౌసల్య మహాదుఃఖము ననుభవించుచున్నది. అంతియేకాక కన్నకడుపగుటచేత ఇట్టి బాధ సహజమే. కానీ సకల పురుషార్థములకూ ధర్మమే మూలము. ధర్మము సత్యముమీదనే నిలిచియున్నది. సత్యములేక ధర్మము నిలువజాలదు. సత్యధర్మములు రెండునూ అవినాభావ సంబంధము కలవి. పితృవాక్య పరిపాలనచే నాకు ఇప్పుడు సత్యధర్మములు రెండునూ సమకూరుతున్నవి. తల్లికికానీ తండ్రికికానీ పెద్దలయిన గురువులకుకానీ మాట ఇచ్చిన తరువాత ధార్మికుడైనవాడు ఎవడునూ తప్పదు. తప్పకూడదు. అందువలన పితృఆజ్ఞను నేను అతిక్రమించను. నన్ను ఆజ్ఞాపించినది కైకేయి కాదు, పిత్రాజ్ఞను ఆమె నాకు అందించినది. అట్లు అందించుట అతని సన్నిధియందే కనుక దానిని శిరసావహించవలసినదే. అట్లు పితృ ఆజ్ఞయే కాకుండిన కైకేయిదేవి పితృ ఆజ్ఞగా నాకు తెలుపుచుండినపుడు తండ్రి, ఇది నా ఆజ్ఞకాదని చెప్పియుండవచ్చును కదా! అట్లు చెప్పక, ఊరక విలపించుచుండెను. కనుక, ఆయన అంగీకరించినట్లే. కాన నేను నా సంకల్పమును మార్చుకొనను, మార్చుకొనుటకు వీలులేదు. నీవు ఊరక భయంకరమైన క్షత్రియ ధర్మముమీదికి నీ బుద్ధిని పోనీయవద్దు. క్రౌర్యము వీడి నా పద్ధతిని అవలంబింపుము” అని చెంతకు వెళ్లి విచారముతో క్రుంగిపోవుచున్న అతని వీపును నిమిరి పరమ శాంతముతో, ప్రేమవచనములతో ఓదార్చుటకు పూనుకొనెను.

(సశేషం)

అవతారవాణి:

విఘ్నేశ్వరుని పరమ ప్రబోధ

మానవుడనగా మనస్సుయొక్క శక్తిస్వరూపమే. కనుక, మనము ఉపదేశించవలసినది మనస్సునకేగాని, మానవ కాయమునకు కాదు. ఈ ప్రకృతియొక్క దివ్యచైతన్యము వ్యర్థమైనది కాదు. ఇది అహంకారపరమైనప్పుడు వికృతాన్ని పొందుతుంది; ఆత్మపరమైనప్పుడు సుకృతాన్ని అందుకుంటుంది. అహంకారమునందు ఆత్మతత్త్వం కానరాదు, ఆధ్యాత్మికమునందు ప్రకృతి తత్త్వము కానరాదు. కాని, ఈనాటి మానవుడు

ఆత్మతత్త్వమును, ప్రకృతి తత్త్వమును రెండింటినీ మిశ్రమం గావించి రెండు గుఱ్ఱాలమీద స్వారీ చేస్తున్నాడు. సర్వత్రా ఉన్న దివ్యత్వం ఒక్కటే అన్న సత్యాన్ని మరచిపోతున్నాడు. తనను తాను గుర్తించుకున్నప్పుడే దివ్యమైన ఏకత్వము మానవునిలో ఆవిర్భవిస్తుంది. ఈశ్వర కుటుంబము ఇట్టి ఏకత్వాన్ని గుర్తింపజేసే విశ్వకుటుంబమే. ఇందు దివ్యత్వమనేది సర్వులనూ ఏకంగా కట్టివేస్తున్నది.

ఈనాడు విఘ్నేశ్వరుని పూజించడం నేర్చుకొంటున్నాముకాని, విఘ్నేశ్వరుని ఆదర్శాలను మనం ఏమాత్రం అర్థం చేసుకోవడంలేదు. విశ్వకుటుంబముయొక్క ఏకత్వాన్ని చాటడమే విఘ్నేశ్వరుని పరమ ప్రబోధ. ఒకానొక సమయంలో విశ్వప్రదక్షిణ చేసి రమ్మని తండ్రి ఆజ్ఞాపించి నప్పుడు, తల్లిదండ్రులకు ప్రదక్షిణ చేసి విశ్వమంతా తిరిగి వచ్చానని జవాబిచ్చాడు. కనుక, తల్లిదండ్రులే దైవస్వరూపులు. వీరికి ప్రదక్షిణ చేసినచో విశ్వమంతటికీ ప్రదక్షిణ చేసినవారమవుతాము. తల్లి - ప్రకృతి, తండ్రి - బీజము. ఈ ప్రకృతి అనే 'భూమి' లేకుండా బీజము మొలకెత్తదు. కేవలం ఆకారాన్ని పురస్కరించుకొని మన ఆకారము అల్పమైనదని, మనకంటే ఈ విశ్వము

అధికంగా ఉన్నదని విశ్వసిస్తున్నాము. కాని, మానవునియందు ఏ దివ్యశక్తి ఉన్నదో విశ్వమంతా అదే దివ్యశక్తి ఉన్నది. ప్రపంచమునందు ఏ పంచభూతము లున్నవో అవే ప్రతీ మానవునియందు ఉంటున్నవి. కనుక, వ్యక్తికి ప్రకృతికి మధ్య ఏమాత్రమూ భేదం లేదు. ప్రకృతి సమష్టి స్వరూపం; వ్యక్తి వ్యష్టి స్వరూపం. ప్రకృతి అనేది 'క్వాంటిటీ', వ్యక్తి అనేది 'క్వాలిటీ'. వ్యక్తుల సమూహమే సమాజము. వ్యక్తియొక్క అనంత స్వరూపమే ఈ సృష్టి.

ఐకమత్యాన్ని ప్రబోధిస్తున్న విశ్వకుటుంబం

ఐకమత్యము, సహనము, సానుభూతి, సమగ్రత, సౌభ్రాతృత్వము అనేవి విశ్వకుటుంబములోనే సాక్షాత్కరిస్తాయి. వీరి కుటుంబములో ఈశ్వరుడు, పార్వతి, విఘ్నేశ్వరుడు, సుబ్రహ్మణ్యం అని నలుగురు ఉన్నారు. ఈ నలుగురూ చేరి ఏకత్వంగా ఉంటున్నారు. ప్రాకృతరీతిగ మనం విచారణ చేసినప్పుడు ఈశ్వరుని వాహనము ఎద్దు, పార్వతి వాహనము సింహము. సాధారణంగా సింహమునకు, ఎద్దుకు పరమ విరోధం ఉంటుంది. కానీ, విశ్వకుటుంబంలో ఈ రెండూ విరోధం లేక ఐకమత్యంగానే ఉంటున్నాయి.

“శిఖములో మున్నీటి కన్య
ముఖములో మూడవ కన్ను
సొగసుగ రుద్రాక్ష మాలలు
నిగ నిగ నిగ నిగ నిగ మెరయగ
తాండవ కేళి సల్పెనే;
పరమేశ్వరుడు శ్రీ సాంబశివుడు
తాండవకేళి సల్పెనే!”

శిరస్సుపైన గంగ, ముఖమున అగ్ని ఉంటున్నవి. సాధారణముగా అగ్ని గంగకు విరుద్ధము. కాని, ఈశ్వరునివద్ద వీరు ఎట్టి విరోధాలనూ నిరూపించక సఖ్యంగా ఉంటున్నారు. అంతేకాదు.

గౌరీదేవి జగముల నేలగ
గంగాదేవి నదులై పారగ
విఘ్నేశ్వరుడు అటు ఇటు తిరుగగ
అవిఘ్నంబుగ ఆడెను హరుడు
తాండవ కేళి సల్పెనే...!”

విఘ్నేశ్వరునిది గజ శిరస్సు, అతని తల్లి వాహనము సింహము. సహజంగా సింహము స్వప్నంలో వచ్చినా ఏనుగు బ్రతకలేదు. ఇంక సుబ్రహ్మణ్యుని వాహనం నెమలి; ఈశ్వరుని ఆభరణములు సర్పములు. ఇవి కూడా ఒకదానికొకటి పరమ విరుద్ధమైనవి. అంత విరుద్ధమైనవి కూడా ఈ కుటుంబములో సన్నిహితంగా మెలగుతూ వస్తున్నాయి. ఈవిధంగా ఈశ్వర కుటుంబం ఐకమత్యానికి చిహ్నంగా నిలబడి జగత్తునకు ఆదర్శాన్ని చాటుతూ వచ్చింది. “తల్లిదండ్రులను గౌరవించాలి” అని గణపతి బోధిస్తూ వచ్చాడు. తల్లిదండ్రులయొక్క అనుగ్రహంచేతనే జీవితంలో మనం శాంతిని పొందగలమనే ఆదర్శాన్ని అందిస్తూ వచ్చాడు.

విఘ్నేశ్వరుని త్యాగగుణం

అంతేకాదు. వ్యాసుడు చెపుతూ ఉండగా వినాయకుడు మహాభారతమును వ్రాస్తూ వచ్చాడు. తన వ్రాతకు ఏదీ అడ్డుతగలకుండా ఉండాలని తానెంతగానో ప్రయత్నించాడు. కాని, మధ్యలో కలము కూలిపోయింది. తక్షణమే తన దంతమును పెరికి దానినే కలముగా తీసుకొని వ్రాస్తూ వచ్చాడు. అనగా, జ్ఞానముకొరకు త్యాగం చేసి ఆదర్శాన్ని అందిస్తూ వచ్చాడు. కానీ, ఈనాడు జ్ఞానముకొరకు మనమేమీ త్యాగం చేయడం లేదు. అజ్ఞానాంధకారముకొరకు మాత్రం సర్వమునూ త్యాగం చేస్తున్నాము. నిత్యమూ గృహములో దైవానికి పెట్టే నైవేద్యం కూడా తిరిగి తనకే దక్కునన్న ఉద్దేశ్యంతో పెడుతున్నాడుకాని, నిజంగా భగవంతుడు అంతో ఇంతో తింటే మానవుడు నైవేద్యం కూడా పెట్టేవాడు కాదు! ఈవిధమైన స్వార్థబుద్ధితో మానవుడు పూజాపునస్కారములు సల్పుతున్నాడు. ఇటువంటి పూజాపునస్కారములు ఇంక నూరు జన్మలపాటు చేసినప్పటికీ ఫలితం ఏమాత్రము దక్కదు. బాహ్యమైన మార్పులు జరిగినంతనే అంతరానందము లభ్యం కాదు. మనస్సు మారాలి, హృదయం మారాలి, ఆధ్యాత్మికతత్త్వములో, దివ్యత్వములో లీనమైపోవాలి.

సూత్రధారియే పాత్రధారిగా దిగివస్తే....

ఈనాడు విఘ్నేశ్వరుని పుట్టిన దినమును జరుపుకొంటున్నాము. కాని, భగవంతునికి పుట్టుకా లేదు, చావు లేదు. ఈ జగత్ సృష్టికి భగవంతుడే సూత్రధారి. ఐతే, తానుకూడా ఒక పాంచభౌతికమైన దేహాన్ని ధరించినప్పుడు ఈ విశ్వనాటకమందు తానుకూడా నటన చేయాలి. అప్పుడు తానుకూడా ఒక పాత్రధారిగా ఉంటాడు. అంతమాత్రంచేత భగవత్ తత్వాన్ని అనుమానించకూడదు. కారణమేమనగా, ఆయా కాలములలో ఆయా పరిస్థితుల ప్రభావమును పురస్కరించుకొని తాను నటన చేయవలసివస్తుంది. ఒక వ్యక్తి డ్రామాలో నటిస్తున్నప్పుడు అందులో తన పాత్రకు తగినట్లుగానే నటించాలి. తరువాత దాని వెనుక తన వ్యక్తిగతమైన చర్యలు తాను వ్యక్తిగతంగా చేయాలి. వ్యక్తిగతమైన శక్తి ఒకటి, ప్రాకృతమైన ఆకార శక్తి మరొకటి - ఈ రెండింటి సత్యాన్ని గుర్తించినవాడే దైవాన్ని చక్కగా అర్థం చేసుకోగలడు.

భగవంతుడు మానవాకారాన్ని ధరించి ఈ విశ్వనాటక రంగమందు తన వేషాన్ని ప్రకటిస్తూ ఉన్నప్పుడు ఏయే సమయంలో దేనిని ప్రకటించాలో దానినే ప్రకటించాలి. కంసుని కృష్ణుడే చంపాలిగాని, వేరెవ్వరూ చంపకూడదు. అదేవిధంగా, రావణుణ్ణి రాముడే చంపాలిగాని, ఇంకెవ్వరూ చంపటానికి వీలుకాదు. కృష్ణుడు, రాముడు ఇద్దరూ ఒకే దివ్యతత్త్వముయొక్క స్వరూపములే. కాని ఆకారమునకు తగిన ప్రచారము, చర్యలు వేరువేరుగా ఉంటాయి. ఇందులో ఏకత్వాన్ని విశ్వసించడానికి వీలుకాదు. ఎట్లా? కృష్ణుడు పోయి రావణుని చంపాడంటే లోకం ఒప్పుకొంటుందా? లేక రాముడు వచ్చి కంసుని చంపాడంటే అది చరిత్రకే విరుద్ధం కదా! కనుక, రామాయణంలో రాముడు రావణుని చంపాలి; భాగవతంలో కృష్ణుడు కంసుని చంపాలి. ఆయా

ద్రామాలలో వీటికి తగినట్లుగా సంబంధ బాంధవ్యములు ఇమిడి ఉంటాయి. ఒక్కొక్క చర్యకు కొన్ని కొన్ని నిబంధనలు ఉంటాయి. వాటిని అందరూ అనుసరించే తీరాలి. కనుకనే, భగవత్తత్వాన్ని ఎవ్వరూ అర్థం చేసుకోలేరు.

విశ్వకుటుంబమైన ఈశ్వరకుటుంబము సర్వులకూ ఆదర్శము నందిస్తున్నది. గణపతియొక్క చిత్తముకాని, సుబ్రహ్మణ్యునియొక్క భావముకాని, పార్వతియొక్క హృదయముకాని, ఈశ్వరునియొక్క తత్త్వముకాని, వీటన్నింటిలో ఏకత్వాన్ని ఈ కుటుంబము నిరూపిస్తుంది. సుబ్రహ్మణ్యుడు బుద్ధి, గణపతి సిద్ధి, పార్వతి - ప్రకృతి (మేటర్), ఈశ్వరుడు - శక్తి (ఎనర్జీ). ఈ మేటర్, ఎనర్జీ రెండింటి ఏకత్వంచేతనే బుద్ధి, సిద్ధి రెండూ లభ్యమౌతున్నాయి. ఈ ఏకత్వాన్ని మనం చక్కగా గుర్తిస్తే నాలుగూ చేరి ఒక్కటేకాని వేరువేరు కాదు. మన చేతిలోని వ్రేళ్ళు ప్రత్యేకంగా కనిపిస్తున్నాయికాని, పని చేసే సమయంలో ఈ ఐదు ఏకమైపోతాయి. ఇవి ఏకం కాకపోతే మనం ఏ పని చేయలేము. సృష్టి రహస్యం ఈవిధంగా ఉంటున్నది. ఐతే, భగవంతుడు ఈ ఐదు వ్రేళ్ళనూ సమానంగా ఎందుకివ్వకూడదు? అంటే వ్రేళ్ళన్నీ సమానంగా ఉంటే

అసలు మనం పనే చేయలేము. ఆయా పనులకు సంబంధించినట్లుగా వ్రేళ్ళకు ఆ పొడవు, మందము రెండూ వేరువేరుగా ఉంటుండాలి. ఇది దైవసృష్టి యొక్క రహస్యం. దీనిని విద్యాబుద్ధులతో విచారిస్తే ప్రయోజనం లేదు.

దివ్యాత్మస్వరూపులారా! విశాల హృదయం కలిగిన తత్వాన్ని గుర్తించాలంటే మన హృదయంలో కూడా విశాలమైన భావాలను పెంచుకోవాలి. దయతో కూడినదే హృదయం. దయగల హృదయమే దైవ మందిరం. దయలేని హృదయం దయ్యపుహృదయమే! దైవంయొక్క జన్మదినములనేవి ఒక అంతరార్థమును ప్రబోధించడానికి ఏర్పడినవేకాని, దైవానికి జననం లేదు, మరణం లేదు.

“చావు పుట్టుక లేనట్టి శాశ్వతండు

ఆదిమధ్యాంతరహితుడనాదివాడు

తాను చావక పుట్టక చంపబడక

సర్వమునకూ సాక్షియై వెల్గు ఆత్మభవుడు”

ఇతడు ఎట్టి ప్రమాణములకూ లొంగడు, ఒక్క ప్రేమకు మాత్రమే లొంగుతాడు. కనుక, ప్రేమతత్త్వంచేత దైవాన్ని అర్థం చేసుకొని దయను పెంచుకొని జీవితాన్ని గడపాలి.

(శ్రీవారి దివ్యోపన్యాసాలనుండి)

వేద పురుష సప్తాహ జ్ఞాన యజ్ఞం 2016

“సమస్త లోకాః సుఖినో భవంతు” అన్న మహత్తరమైన ఆశయంతో ప్రతి యేటా ప్రశాంతి నిలయంలో దసరా ఉత్సవాలలో భాగంగా నిర్వహింపబడే వేద పురుష సప్తాహ జ్ఞాన యజ్ఞం ఈ సంవత్సరం అక్టోబరు 5వ తేదీన మొదలై అక్టోబరు 11వ తేదీ విజయదశమినాడు పూర్ణాహుతితో పరిసమాప్తమవుతుంది. అందరూ ఆహ్వానితులే!

- స॥

ఆరోగ్యప్రదాయి శ్రీ సత్యసాయి (34వ భాగం)

డా॥ కె.వి. కృష్ణకుమారి

తామసంబు విడక తత్త్వంబు కనరాదు
రాజసంబు విడక రాదు భక్తి
సాత్వికంబె భక్తి సాధనంబగునయా
వినుడు భారతీయ వీర సుతుడ!

ద్వేషము, క్రోధము, అసూయ ఇత్యాది రాజసిక భావాలను హృదయములో నింపుకొని, భక్తి కావాలి, భక్తి కావాలి అంటే ఎట్లా వస్తుంది? అని ప్రశ్నిస్తూ భగవాన్ ఇలా అన్నారు:

“భక్తి అతి మధురమైనది, పరమ సాత్వికమైనది, అతి మృదువైనది. గోవుల మందలో పులి ప్రవేశిస్తే, ఒక్క గోవైనా మిగులుతుందా? అదేవిధంగా, మీ హృదయంలో అసూయా ద్వేషమూ అనే క్రూరమృగాలు ప్రవేశిస్తే సాత్విక గుణములనే గోవులు మిగులుతాయా? కనుక, దైవాన్ని పొందాలంటే, గాఢమైన శ్రద్ధతో ప్రేమను పెంచుకోండి. మనస్సే మానవుణ్ణి అన్నివిధాలుగా ముంచివేస్తున్నది. కానీ, మీరు మనసుకే అధిక ప్రాధాన్యత నిచ్చి అది కోరినదల్లా అందిస్తున్నారు. దానిని అదుపులో పెట్టుకోవడం మీకు సాధ్యం కాక అనారోగ్యం పాలవుతున్నారు. కోరికలనూ, సంకల్పాలనూ తగ్గించుకుంటే మనస్సుయొక్క స్వరూపమే మారిపోతుంది. ఎట్లా? దారముల

చేరికచేతనే వస్త్రము ఏర్పడుతుంది కదా! కనుక, ఒక్కొక్క దారమును తీసివేస్తే వస్త్రము ఉండనట్లే, ఒక్కొక్క కోరికనూ తీసివేస్తే మనస్సే ఉండదు. దీనినే వేదాంత పరిభాషయందు 'వైరాగ్యమ'ని చెప్పారు. మానవుని భావాలు రాగద్వేషాదులతో ఉంటాయి. ఇవే మానవుని పాలిట రాహుకేతువులు. నవగ్రహములని మనము అనుకుంటామేగాని, రాగద్వేషాలనే రెండు గ్రహాలే మనల్ని బాధిస్తాయి; తీవ్ర అనారోగ్యానికి గురిచేస్తాయి. లోపలి శత్రువులకు లొంగిపోయినవాడు బయటి శత్రువులపైన విజయాన్ని సాధించలేడు."

ఈనాటి మానవుడు మానసికంగా, శారీరకంగా బలహీనుడై, వ్యర్థుడై అనేక రుగ్మతల బారినపడుతున్నాడు. మానసిక ప్రశాంతతకూ, శారీరక పరిపుష్టికీ ఆరోగ్య సముపార్జనకూ తగిన దివ్యమైన ఔషధము ప్రేమతత్త్వమే అన్న విషయాన్ని ఈనాడు సర్వులూ విస్మరిస్తున్నారు. ప్రేమాస్త్రమును చేతబట్టి సమాజంలో ప్రవేశించి సేవా యోగమునందు జీవితాన్ని సార్థకం చేసుకోగలగాలి. కేవలం దేహాన్ని, మనస్సును మాత్రమే ఆశ్రయించకండి. వీటిద్వారా ఆత్మను ఆశ్రయించండి అని ఉద్బోధించారు, భగవాన్. ఆత్మను ఆశ్రయించినవాడే అన్నివిధాలా ధన్యుడు కాగలడు. నవవిధ భక్తిమార్గాలలో ప్రాణసమానమైనది సేవే. సేవద్వారానే మానసిక ప్రక్షాళన జరుగుతుంది. తద్వారా స్నేహం ప్రారంభమై ఆత్మార్పణం సుసాధ్య మవుతుంది. భేదాభిప్రాయాలు ఎన్ని ఉన్నా, ఆత్మతత్త్వాన్ని మాత్రం ఏకత్వంగా భావిస్తే అనంతమైన ఆనందాన్ని పొందుతూ ఆరోగ్యాన్ని సొంతం చేసుకోవచ్చు.

ఆనందంలోనే ఆరోగ్యం నిక్షిప్తమై ఉంటుంది. ఆరోగ్య పరిరక్షణద్వారానే అంతర్యామి సందర్భనం సుసాధ్య మవుతుంది. మానసిక ఆరోగ్యాన్ని పెంచిపోషించాలంటే, ఆహారపరంగాకూడా పాటించవలసిన జాగ్రత్తల నెన్నిటినో మనకు స్వామి చెబుతూనే ఉన్నారు. సందర్భోచితంగా వివిధ విధాలుగా శ్రీకృష్ణుడు భారతంలో ఐదుసార్లు గీతను ప్రబోధించాడు. ఐతే, శ్రీ సాయికృష్ణుడు

దశాబ్దాలుగా కోట్లాది భక్తులకు గీతా సారాంశాన్ని అందజేస్తూనే ఉన్నారు. భగవద్గీత 17వ అధ్యాయంలో, సాత్విక, రాజసిక, తామసిక ఆహారమును గురించి శ్రీకృష్ణ భగవానుడు వివరంగా చెప్పాడు. ఆహారము శుద్ధంగా ఉంటే మనస్సు శుద్ధంగా ఉంటుంది. ఆహారముయొక్క సూక్ష్మ అంశ మనస్సుగా మారుతుంది. ఆహారమును మితిముగా తినాలి. అమితమైతే శరీర బలము పెరిగిపోయి మత్తూ బద్ధకముతోపాటుగా అనేక జబ్బులు కూడా సంప్రాప్తిస్తాయి. మనసూ బుద్ధి మందగిస్తుంది. ఆవుపాలు, కాయధాన్యములు, కాయగూరలూ, పళ్ళూ, తేనె మొదలైన శాకాహారములు సాత్విక గుణములు కలిగినవి. బుద్ధితో పనిచేసేవారు శాకాహారమే తినాలి. ఆ ఆహారమును భగవంతునికి నివేదించి మరీ తినాలి. పళ్ళు ఎక్కువగా తినాలి. గొడ్డు మాంసమూ, సారా, ఉల్లి, వెల్లుల్లి, పొగాకు, నిలువ ఉండి పాడైపోయిన పదార్థములూ, తామసిక ఆహారము కాగా చేప, గ్రుడ్డు, మాంసమూ, ఉప్పు, మసాలా మొదలైనవి రాజసిక ఆహారము క్రిందికి వస్తాయి. ఇవి అసుర ప్రవృత్తితో మనస్సులను రెచ్చగొట్టి అనారోగ్యం పాలుచేస్తాయి.

తిండి విషయంలోనూ, తిరుగుడు విషయంలోనూ, పనులు చేసే తీరులోనూ, నిద్ర విషయంలోనూ సముచితరీతిలో ప్రవర్తించాలి, వ్యవహరించాలి. ఈనాడు మనం ఆహార విషయంలో అనుసరిస్తున్న తీరుకు హద్దూ పద్దూ ఉండడంలేదు. ఎక్కడ పడితే అక్కడ ఏది పడితే అది తినడానికి అలవాటుపడిపోతున్నారు. తద్వారా అనేకరకాల జీర్ణకోశవ్యాధులకు బలైపోతున్నారు. పశుపక్ష్యాదులు తింటున్నాయి. త్రాగుతున్నాయి. కానీ, వాటికి మనం పొందే దురవస్థలూ, కడుపుకు సంబంధించిన జబ్బులూ, డాక్టర్లూ, నర్సింగ్ హోమ్లూ లేవు. మనకే ఏ సీజనూ ఏ రీజనూ లేకుండాపోతోంది. చెత్తకుండీలో చెత్తపడేసినట్లు మనం కడుపులో ఆహారాన్ని పడేస్తూపోతున్నాము. నానారకాల రోగాలు మనకు సంక్రమిస్తున్నాయి. మనకు గల శారీరక మానసిక శక్తులు కృశించిపోవడానికి కారణం ఏమిటి? మనం తినే తిండివలన, అధిక తిండివలన, శరీరంలో క్రొవ్వు టాక్సిన్నూ పేరుకుపోవడంవలననే రకరకాల రోగాలు సంప్రాప్తిస్తున్నాయి.

తెలివైనవారు మితంగా తింటారు. ఆధ్యాత్మిక సాధకులు సగమే తింటారు. మహర్షులు కేవలం జీవించడంకోసం తింటారు. పొట్టకు దాసులై, జిహ్వకు బానిసలై తమ చేతులకూ కాళ్ళకూ సంకెళ్ళు తగిలించుకుంటున్నారు, మూర్ఖులు. ఈరీతిగా జిహ్వకు బానిసలైనవారు భక్తులు కాలేరు. వేళకు ప్రార్థన చేయడం ఎంత ముఖ్యమో, వేళకు తిండి తినడంకూడా అంతే ముఖ్యము. దైవానికి నివేదన చేయడం ఎంత పవిత్రంగా చేస్తామో, పవిత్రమైన ఆహారాన్ని మన కడుపులో గల వైశ్వానరునికి నివేదన చేయడం కూడా అంత అవసరం. స్వామి అందించిన వాక్ విభూతి ఇది.

తామసిక, రాజసిక ఆహారాన్ని తీవ్రంగా వ్యతిరేకిస్తారు, స్వామి. మానసిక చైతన్యానికి, ఆధ్యాత్మిక ప్రగతికి సరైన ఆహారం అవసరం కనుక మనకోసం పదేపదే హెచ్చరికలు చేస్తూనే ఉంటారు, స్వామి.

“ఆహారంవలననే దేహం ఏర్పడుతుంది. ఆరోగ్యం లేకుండా అది ఏమి చెయ్యాలన్నా అసాధ్యం. పొట్టలో ఉన్న నాలుగు భాగాలలో పావుభాగం గాలి, పావుభాగం నీరు, అర్థభాగం ఆహారం సాధారణంగా ఉండాలి. కానీ, ఆహారం మరీ అమితంగా తీసుకోవడంవలన నీళ్ళకు చోటే ఉండడంలేదు! భారతదేశంలో వరీ గోధుమా ప్రామాణికాహారం. తగుమాత్రంగా తీసుకుంటే మంచిదే. కానీ, మరి ఎక్కువగా తిని, అలసత్వం పొందుతున్నారు. అధిక భోజనంవలన మెదడు కూడను మొద్దుబారుతుంది. తగుమాత్రం ఆహారం రోగాన్ని కలుగనీయదు. పాలు అధికంగా తీసుకుంటారు కొందరు. అది రాజసికం. ఆరోగ్యానికి మంచిదికాదు. దేహం పుట్టడానికీ, పెరగడానికీకూడా ఆహారం అవసరమే. తల్లిదండ్రులు ఆహారముచేతనే పుట్టినొంది శిశువుకు జన్మనిస్తారు. ఏ గుణం గల ఆహారం తీసుకుంటారో ఆ గుణం గల ఆలోచనలే వస్తూంటాయి. చివరకు ఒక చేపను తినడంవలన కూడా మలినమైన ఆలోచనలు

వస్తూ ఉంటాయి. చేప ఎప్పుడూ నీళ్ళలోనే ఉంటుంది. అయినాకానీ దుర్వాసనే! ముఖ్యంగా ఆధ్యాత్మిక సాధకులకు మాంసాహారము ఎంతమాత్రము పనికిరాదు.”

సాత్విక సంస్కారముగలవారిలో సాత్వికాహారము, సాత్విక గుణాధిక్యతను కలుగజేసి, సాత్విక ఆరాధనలను వారిలో స్థిరపరుస్తుంది. రజోగుణాన్ని అభివృద్ధిపరచే ఆహారానికి ఆకర్షితులైతే సాత్విక గుణాధిక్యత గలవారిలోకూడా అది రాజసిక శ్రద్ధను పెంపొందింపజేసి, ధాతువైషమ్యము ద్వారా శరీరమునకు దుఃఖమునూ, మనోవ్యాకులతనూ తద్వారా అనేకవ్యాధులనూ సంప్రాప్తింపజేస్తుంది. జన్మతః సాత్విక రాజసిక సంస్కారములు కలిగినవారైనా తామసిక ఆహారమునకు అలవాటుపడితే, వారిలో తామసిక లక్షణాలు పెరిగి రాక్షస ప్రవృత్తులు ప్రకోపించి, వ్యాధి పీడితులై, నిరర్థకులై నిష్ప్రమించడం జరుగుతుందనీ, ఇది క్షంతవ్యంకాదనీ మందలిస్తారు స్వామి. అలాగే మాంసాహారాన్ని తీవ్రంగా వ్యతిరేకిస్తారు.

“మాంసంతో శరీరానికి మాంసకృతులు లభిస్తాయి కానీ మనసుకు మాంసకృతులు అందులో లభించవు. ఆధ్యాత్మిక సాధన మీదా, మానసిక ఆరోగ్యంపైనా ఆసక్తి ఉంటే, మాంసాహారం మీకు మంచిదికాదు. ఇక్కడ ఇంకొక ఆధ్యాత్మిక కారణముంది. ఒక జంతువును నీవు చంపినప్పుడు దానికి బాధ కలిగిస్తున్నావు, హాని చేస్తున్నావు. దేవుడు ప్రతి జీవిలోనూ ఉన్నాడు. అటువంటప్పుడు ఒక జీవిని ఎలా నీవు బాధపెట్టగలవు? జంతువులు మానవులకు ఆహారం కావడానికి పుట్టలేదు. కానీ, మనం మాంసాహారమును ఒక అలవాటుగా చేసుకున్నాము. తద్వారా మనమే అనారోగ్యాన్ని ఆహ్వానించుకుంటున్నాము. జిహ్వాపాపల్యాలను, బలహీనతలనూ దూరం చేసుకోవాలంటే, అది ‘ధ్యానం’ వలననే సాధ్యమవుతుంది. మొదట ఇంద్రియ నిగ్రహం కలుగుతుంది. యోగం శరీరానికి సహకరిస్తుంది. మనసు స్థిమితంగా ఉన్నప్పుడే ఏకాగ్రత సిద్ధిస్తుంది. ఆరోగ్యప్రదాయకమైన అమృతానందాన్ని సిద్ధింపజేస్తుంది. ఇది ధన్వంతరీ ఉవాచ. ❖

శ్రీ సత్యసాయి వచనామృతం:

వైరాగ్యమే సాధనకు ఆధారం

చదివిన గ్రంథాల సంఖ్యను చూసుకుని మురిసిపోయే పాండిత్యం నిరర్థకం. శాస్త్రాలను, ఉపనిషత్తులను తలకిందులుగా చదివి ఉండవచ్చు. గీతలోని ఏడు వందల శ్లోకాలూ బుర్రలో ఉండవచ్చు. ఆచార విచారములు లేని పాండిత్యం బరువుచేటు. నిత్యం అనుష్ఠించడం ఆచారం. నిరంతరమూ ఆత్మపరీక్ష చేసుకోవడం విచారం.

సీతను మోసగించిన బంగారు లేడిని గురించి రామాయణంలో మీరు చదివారు. అటువంటి మాయా మృగాన్ని చూసి సీత ఎందుకు వ్యామోహపడాలి? అటువంటి అసాధారణ జంతువున్నదని రాముడు ఎందుకు నమ్మాలి? ఇది రాక్షసుల పన్నాగమని సీతకు

నచ్చజెప్పి ఉండాల్సింది రాముడు, అనుకుంటారు మీరు. అందరు భర్తలలాగే రాముడు కూడా భార్యా వ్యామోహంలో పడి ఆవిడ మాట కాదనలేకపోయాడా? ఆయన సామాన్య భర్త అయితే ఈ వ్యామోహం ప్రమాదానికి దారితీసేది. కానీ, ఆయన భగవంతుడు కనుక మరొకవిధంగా ఆలోచించాలి. అన్ని సంఘటనలూ ఆయన సంకల్పానుసారమే జరుగుతవి. ధర్మాలు ఆ సంకల్పాన్ని నిర్దేశిస్తున్నవి. ఉపనిషత్తులు దానిని వర్ణిస్తున్నవి. ....

ఈవిధంగా ప్రతివారూ ఆ సంకల్పానుసారంగా తమ భూమిక నిర్వహించాలి. దాని తత్త్వం ఏమిటో గ్రహించి భగవంతుడు నిర్దేశించిన కార్యమును

నిర్వర్తించడానికి సన్నద్ధులు కావాలి. ఏమరుపాటు లేకుండా మీ స్వధర్మమునకు సంబంధించిన బాధ్యతలు నిర్వహించాలి. మనస్ఫూర్తిగా స్వధర్మ నిర్వహణ చేయాలి. ...

మీలో చాలామంది మీ ఊళ్ళలో భజన సంఘాలూ, సమాజాలు స్థాపించాలని ఉత్సాహపడుతున్నారు. ఇతరమైన కోరికలూ ఉద్దేశాలూ లేని నిజ భక్తులను కనుగొనడం కష్టం. నిజమైన భక్తుడు ఏమి జరిగినా సంతోషంగా స్వీకరిస్తాడు. అంతా భగవత్సంకల్పం ప్రకారం జరుగుతున్నదని గుర్తిస్తాడు. నేను మిమ్మల్ని 'భక్తులారా' అని సంబోధించను. నిజమైన భక్తులకు ఉండవలసిన సంపూర్ణ శరణాగతి, నిర్మలత్వం అనేవి ఎక్కడా కనబడవు. సాయి భక్తులమని చెప్పుకునే అర్హత ఉన్నదా అని మిమ్మల్ని మీరు ప్రశ్నించుకోవాలి. అప్పుడు మీకు నేను 'భక్తులారా' అని ఎందుకు సంబోధించడంలేదో అర్థమవుతుంది.

మద్దెలా, తబలా, తాళాలూ, ఫిడేళ్ళూ ఉన్నంత మాత్రాన భజన సార్థకం కాదు. ఈ ఆకర్షణలన్నీ నిజమైన భావశుద్ధి, ఆర్తి, తపనా, నిజాయితీ, విశ్వాసము కొరవడిన వెలితిని మరుగుపరచడానికే ఉపయోగిస్తాయి. మీరు మురాలుగా ఏర్పడితే అసూయా, స్పర్ధా, గర్వమూ, పక్షపాతవైఖరి మొదలైన దుర్గుణాలు తలెత్తతాయి. కనుక, మీ గృహాలలోనే భగవంతుని భజించండి. మండలులు, సంఘాలూ ఏర్పరచి వ్యామోహాలను ఆహ్వానించకండి.

సాయిబాబా కొందరు వ్యక్తులద్వారా మాట్లాడుతున్నాడని వాళ్ళని ఆకాశానికి ఎత్తేవాళ్ళు కొందరున్నారు. ఇంటికప్పులమీద నిలబడి సాయిబాబా తమను ఆవేశించాడని కొందరు ప్రకటించుకుంటున్నారు. "బాబా ఈ పిల్లాడిని, ఈ మనిషిని ఆవేశించాడు" అనడం ఎంత అర్థంలేని మాట! నేను దయ్యమునా ఇతరులను ఆవహించి వాళ్ళద్వారా మాట్లాడడానికి. వంచకులూ మానసిక

దౌర్బల్యం కలవారూ అదే నాటకం ఇది. ఈ బూటకాలకు మోసపోవద్దు. అందువల్లనే మీ భక్తిని మీరు మీలోపల భద్రపరచుకోండి. స్వార్థపరులు, వంచకులూ పన్నుతున్న వలల్లో పడకండి అని చెబుతున్నాను. వీళ్ళు భగవదవతారమునుగురించి దురభిప్రాయము కలిగించి పెడదారులు పట్టిస్తారు. సోదర సోదరీమణులు భగవంతునిపట్ల పెంచుకున్న విశ్వాసమును వీరు పాడుచేస్తున్నారు.

ఈ సంస్థలలో సమాజాలలో సంఘాలలో ఇంకొక దోషం కూడా ఉన్నది. మత సంబంధమైన సంస్థలు ప్రజలలో దైవచింతను పెంచాలి. తక్కినవన్నీ అశాశ్వతములే అన్న భావం కలిగించాలి. కానీ, ఈ సంస్థలవల్ల సభ్యత్వాలూ సంఘాలూ అధ్యక్ష కార్యదర్శి కోశాధికారి పదవుల తతంగమూ పెరుగుతుంది. తమ ఘనతను చాటుకుంటూ అధికార చిహ్నాలు ధరించి దర్పంగా సంచరించేవాళ్ళు బయలుదేరుతారు. ఆ పదవుల మూలంగా తమకేదో గొప్పతనం వచ్చిందనుకుంటారు. భగవత్సేవకోసం ఏర్పడిన సమాజాలు అసూయా ద్వేషాలను, గర్వమును, దురాశనూ దూరం చేయాలి. కాని, ఈ దుర్గుణాలను ఈ సంఘాలు పెంపు చేస్తున్నాయి. నిజమైన భక్తులు అటువంటి పదవులకోసం ఆశపడరు. ఆ వలలో చిక్కితే పతనం పొందుతామనే భయంతో పదవులకు దూరంగా ఉంటారు.

నాకు ఏ ప్రచారమూ అవసరం లేదు. అవతార పురుషులెవరికీ ప్రచారం అవసరం లేదు. మీరు ప్రచారం చెయ్యడానికి సాహసిస్తున్నది దేనినిగురించి? నన్నుగురించి ప్రచారం చేస్తారా? నాగురించి మీకు ఏమి తెలుసునని నేను ప్రశ్నిస్తున్నాను. మీ విశ్వాసం సుస్థిరం కాలేదు. మీరు అనుకున్నది నెరవేరితే నన్ను ప్రశంసిస్తారు. అనుకున్నది నెరవేరకపోతే నన్ను నిందిస్తారు. ఈ ఆశ్రయం వదలి ఇంకొకచోటికి పోతారు. మీరు పరిపక్వత పొందకమునుపే

ఇతరులకు నాయకులు కావాలనుకుంటున్నారు. విరాళాలు వసూలు చేసి సంఘాలూ మండలాలూ స్థాపించాలనుకుంటున్నారు. ఇది కేవలం ఆడంబరం. దీనివల్ల ఆధ్యాత్మిక లాభం ఉండదు. పైగా నష్టమే కలుగుతుంది. ప్రచారానికి దిగినప్పుడు అనుచరులను పోగుచేసుకోవడంకోసం తమ గొప్పలు చాటుకుంటూ ఇతరులను నిందించే స్థాయికి జారిపోతారు. ఎక్కడ విరాళాలు పోగుచేసి 'మేము ఇంత పోగు చేయగలిగామ'ని ఆర్భాటం చేస్తారో అక్కడ నేను ఉండను. చిత్తశుద్ధి, విశ్వాసమూ, శరణాగతీ విలువైనవిగా పరిగణించే తావున నేను ఉంటాను. కాబట్టి, మీ గృహాలలోనే మౌనంగా ధ్యానం చేసుకొని నామస్మరణ చేసి విశ్వాసం పెంచుకోండి. గ్రామఫోను రికార్డుల మాదిరిగా భావమూ, ఆర్తీ లేకుండా చేసే భజనలూ నామావళులూ నాకు అవసరం లేదు. గంటల తరబడి గొంతు చించుకున్నా లాభం లేదు. తలపులన్నీ నిలిపి నిమిషమైనా ప్రార్థన చేయగలిగితే భగవంతుడు కరిగి కరుణించగలడు.

భగవంతుడు లేడంటే నువ్వు లేనట్లే! దేవుడు లేడనేవాడు కూడా 'నేను ఉన్నాను' అంటాడు. అయితే, 'ఉన్నాను' అనే ఆ 'నేను' ఎవరు? శారీరక మానసిక పరిణామాలలో, సుఖదుఃఖాలలో మార్పుచెందకుండా ఉండేది 'నేను'. 'నేను' అనేదే దైవం అని నమ్ముండి. కళ్ళతో చూస్తూ నాలుకతో రుచిచూస్తూ, కాళ్ళతో కదులుతూ, ఆలోచనతో తర్కిస్తూ ఉన్నది ఆ 'నేను'. ఇవి నావేకానీ 'నేను' వేరు అనే భావం నిరంతరం మెదులుతూనే ఉంటుంది. న + ఆస్తి = నాస్తి అవుతున్నది. ఆస్తి లేకుండా నాస్తి అవడానికి వీల్లేదు. 'నేను' అనేది ప్రత్యేకం కాదు; పరమాత్ముడనే సముద్రంలో ఒక తరంగం. 'దేహమే నేను' అనే సంకుచిత భావంచేత భయమూ దురాశా నిండిన

ప్రపంచంలో సంచరిస్తారు. 'నా ఇల్లా, నా ఊరూ, నా కులం, నా మండలం, నా భాష' అనే చిక్కు వలలో బిగిసిపోయి బైటపడలేరు.

పూర్వం ఒకాయన పుట్టపర్తినుంచి హరిద్వారం వెళ్ళి అక్కడ గంగానదీ తీరంలో గుడిసె వేసుకుని ఒంటరిగా తపస్సు చేసుకుంటూ ఇతర మునుల మన్ననలు పొందినాడు. ఒకనాడు నదిలో స్నానం చేస్తున్నాడు. బస్సులో అప్పుడే వచ్చిన యాత్రికులు సంభాషించుకుంటున్నారు. వాళ్ళ మాటలు విన్నాడు. మాతృభాషమీద ఉండే మమకారంవల్ల యాత్రికుల దగ్గరకు పోయాడు. తెలుగులో "మీరు ఎక్కడినుండి వచ్చారు?" అని అడిగాడు. రాయలసీమ అన్నారు. ఏ జిల్లానుంచి అని అడిగితే అనంతపురం అన్నారు. ఇంకా వివరాలు తెలుసుకోవాలనే కుతూహలం ఆగలేదు. వాళ్ళది పెనుకొండ తాలూకాలో పుట్టపర్తి గ్రామమని తెలిసింది. ఆ తపశ్శాలి చాలా సంతోషించాడు. తన పొలాలగురించి, కుటుంబం గురించి, స్నేహితులగురించి ప్రశ్నలు వేశాడు. వాళ్ళలో కొంతమంది చనిపోయారని యాత్రికులు చెప్పగానే సామాన్యులలాగే వెళ్ళిగా శోకాలు పెట్టాడు. ఏళ్ళ తరబడి చేసిన సాధన కొరగాలేదు. మాతృభాషమీది మమకారం చేసిన దాడి ముందర ఆ సాధనలన్నీ కూలిపోయినవి. స్వభాష అంతగా ఆయనను బంధించింది పాపం!

ఇప్పటినుంచి క్రమక్రమంగా నిస్సంగత్వం అలవర్చుకోండి. ఎందుకంటే, మీరు అత్యంత ప్రియంగా భావించుకుంటున్నవాటిని వదిలిపెట్టి పోవలసిన తరుణం ఎప్పుడో ఒకప్పుడు రాకతప్పదు. వ్యామోహాలతో బంధించే వస్తువులను పోగుచేయవద్దు. బంధవిముక్తి ప్రదాత ఆ పరమాత్మునితో అనుబంధం ఏర్పర్చుకోవాలి.

(తేదీ 15.10.64, ప్రశాంతి నిలయం)

కవీనాం కవి: (24)

వర్ణనాతీతుడు

చీమలకొండ జయాశాస్త్రి

ఇక్షురసముకన్న ద్రాక్షరసముకన్న
పువ్వుకన్న పాపనవ్వుకన్న
మధురమోహనములు మా సాయి పలుకులు
శాంతి ప్రేమదాయి సత్యసాయి

సాధారణముగా ఒక విషయమును వర్ణించవలసివస్తే లోకములో మనకు అవగాహనలో ఉన్న వస్తువులతోనో పదార్థములతోనో వర్ణిస్తాము. ఉదాహరణకు, మనం 'రసగుల్ల' అనే తీపి పదార్థమును ఎప్పుడూ చూడలేదు అనుకుందాము. మనకు 'మైసూర్పాక్' మాత్రమే తెలుసును అనుకుందాము. ఎవరినైనా "రసగుల్ల అంటే ఏమిటి? మైసూర్పాక్లా తీపిగా ఉంటుందా?!" అని అడిగితే వారు వెంటనే "మైసూర్పాక్ వంటి తీపి పదార్థమేగాని దూదివలె మెత్తగా, తీయటిరసంతో కూడి నోట్లో వేసుకోగానే కరిగిపోతుంది" అని చెబుతారు. అంటే, మనకు తెలిసిన తీపి పదార్థముతోను, దానిలో ఉన్న మెత్తదనమును తెలియజెయ్యడానికి మనకు తెలిసిన దూదితోను పోల్చుతున్నారు. ఇది లోక వ్యవహారము.

అందుకనే భగవాన్ శ్రీ సత్యసాయి వారియొక్క ప్రేమపూరిత మృదుమధురమైన పలుకులను వర్ణించడానికి "ఇక్షురసముకన్న ద్రాక్షరసముకన్న" అంటూ మనకు తెలిసిన మధుర పానీయములతో ప్రారంభించారు. ఇక్షు రసము అంటే చెఱకు రసము. ఇది చాలా మధురముగా ఉంటుంది. కానీ, భగవాన్ ఎన్నో మధురరసములనిచ్చే ఫలములున్నా ఈ చెఱకుని ఎందుకు చెప్పారు? చెఱకు రసము కొంత సాధన చేస్తేనే చిక్కుతుంది. ఇంకొక ఉదాహరణను పరిశీలిస్తే, మధుర కణుపుల సమూహంతోనున్న చెఱకుగడను 'సజ్జన మైత్రి'తో పోలుస్తారు. సజ్జనమైత్రి పెరిగిన కొలదీ మధురముగా ఉంటుంది. దీనినే 'ఇక్షుదండ న్యాయము' అంటారు. అయితే దీనికికూడ ఒక పరిమితి ఉంటుంది. చివర కణుపుతో ముగిసిపోతుంది. సజ్జన మైత్రి కూడ అంత సులభముగా చిక్కదు. చిక్కినా కొంత

కాలపరిమితితో ముగిసిపోతుంది. ఇటువంటి శ్రమ, పరిమితి ఉన్న ఇక్షురసముతో భగవాన్ శ్రీ సత్యసాయి మనకు ఎటువంటి శ్రమ, పరిమితి లేకుండా ప్రసాదించే ప్రేమరసపూరిత మధుర పలుకులను పోల్చితే చాలా అల్పము అనిపిస్తుంది. పోనీ, ఇక్షురసమును మించి మధురముగా ఉన్నదానితో పోల్చదలచితే మనము 'ద్రాక్ష రసము'ను ఎన్నుకోవచ్చును. అదికూడ సరైనది కాదని చెబుతున్నారు స్వామి. ఎవరి రచనలైనా, కవిత్వములైనా మనస్సుకు హత్తుకునేలా సులభశైలితో ఉంటే “ద్రాక్షా పాకము”తో పోల్చుతారు. ద్రాక్షపండ్లు ఎంత మధురంగా ఉన్నా కొద్దిగా మాత్రమే తినగలము. లేదా ద్రాక్షరసమును ఒకటి లేదా రెండు గ్లాసులు మాత్రమే త్రాగగలము. దానితో ఇక చాలనిపిస్తుంది. స్వామి పలుకులను వినే కొలది ఇంకా ఇంకా వినాలనిపిస్తుందేగాని, 'ఇక చాలు' అనిపించదు కదా! పైగా ద్రాక్షరసమును నిల్వ ఉంచితే 'మత్తుపానీయము'గా మారిపోతుంది. అదే, భగవాన్ 'ప్రేమరసపు నిల్వలు' మనలో నిల్వవుతున్నకొద్దీ లౌకిక మత్తులు, చిత్తభ్రమలు వదిలి పరిపూర్ణ మానవుల మవుతాము. భగవాన్ ప్రేమరసపూరిత పలుకులను ఇటువంటి ద్రాక్షరసముతో పోల్చుకుంటే మనలో పరిమిత భావనలు మిగిలిపోతాయి. కాబట్టి, మనలను ఇంకా ఉన్నతంగా ఆలోచించమని భగవాన్ చెబుతున్నారు.

'పువ్వుకన్న పాపనవ్వుకన్న' అనగానే మనకు 'సుకుమారముతోకూడిన స్వచ్ఛత' వెంటనే స్ఫురిస్తుంది. ఆ ఆలోచనకే మన మనస్సు ఆనందముగా ఆహ్లాదముగా మారిపోతుంది. ప్రకృతిలో పువ్వులకన్నా సుకుమారమైనది ఏదీ లేదు. స్వామియొక్క మృదుమధురమైన పలుకులను పూవులతో పోల్చితే సరిపోదు. కారణం, పూవులను ఇంత సుకుమారముగా, కోమలముగా సృష్టించిన సృష్టికర్తయొక్క హృదయము ఇంకెంత కోమలముగా ఉంటుందో కదా! ప్రకృతిలోని పువ్వులు ఒక్క పూటలో వాడిపోయి, ఎండిపోయి, రాలిపోతాయి. కానీ, భగవానుని నోటినుండి వెలువడే ప్రతి పలుకు మృదువుగా, కోమలముగా ఉండడానికి కారణం ఎల్లప్పుడూ దయతో కరుణతో నిండి యున్న 'దివ్య హృదయపుష్పము'నుండి వెలువడడం. ఆ 'దివ్య హృదయపుష్పము'నకు ఏ మార్పులూ ఉండవు.

అనుక్షణం తాజాగానే ఉంటుంది. “ఈ ప్రాకృతిక పుష్పాలను అర్పించవద్దు. మీ హృదయపుష్పమును సమర్పించండి” అని స్వామి చెబుతుంటారు. లౌకిక విషయగాడ్పులతో వాడిపోతున్న, ఎండిపోతున్న ముడుచుకుపోతున్న మన హృదయ పుష్పమును భగవాన్ శ్రీ సత్యసాయియొక్క మృదు మధుర అమృత పలుకులతో అనుక్షణం తదుపుతూంటే అది తాజాగా స్వచ్ఛముగా సుకుమారముగా, కోమలముగా ఉంటుంది.

పసిపాపల నవ్వును చూడగానే మనకు ఆనందముగా, ఆహ్లాదముగా ఉంటుంది. కారణం వారి హృదయస్వచ్ఛత! వారు ఎవరిని చూసినా ఒకేవిధముగా నవ్వుతారు. వారి మనస్సులో తరతమ భావములుండవు. అందరూ సమానమే వారి దృష్టికి. సాధారణముగా మనిషి ముఖ కవళికలనుబట్టి వారి మనస్తత్వమును కొంతవరకూ గ్రహించవచ్చు (The face is the index of the mind). ఏ కల్మషములేని హృదయముగలవారి ముఖము ప్రశాంతంగా ఉండడము మనము చూస్తూంటాము. వారిని చూడగానే 'వారి ముఖము మంచికళతో ఉంది' అంటాము. వారితో కొంతసేపు సంభాషిస్తే బావుంటుందనిపిస్తుంది. ఎందుకు మనకు ఈ భావన కలుగుతోంది? ఆహ్లాదము, ఆనందము, స్వచ్ఛత, నిర్మలత్వము, నిష్కల్మష హృదయము ఇవన్నీ భగవంతుని లక్షణములు. పసి హృదయములు యివే లక్షణములను కల్గి ఉంటాయి. అందుచే మనకు కూడ ఆనందమును కల్గిస్తుంది వారి నవ్వు. ఆ పసివాళ్ళు మన పెంపకములో ఎదుగుతున్నకొద్దీ భగవంతుని హృదయ లక్షణములు వారిలో నెమ్మది నెమ్మదిగా అదృశ్యమైపోతాయి. 'హృదయ స్వచ్ఛత' కల్గి 'కల్లా కపటములేని నవ్వు' పసిపాపలుగా ఉన్నంతవరకే ఉంటుంది. వారు పెరిగి పెద్దవారైతే కనుమరుగవుతుంది. కానీ, భగవంతుని హృదయం ఏ కాలమాన మార్పులకూ లొంగదు. ఎప్పుడూ స్వచ్ఛతతో, ఆనందముతో ఎదుటివారికి ఆహ్లాదమును అందిస్తూంటుంది. అది భగవంతుని సహజ లక్షణము. సర్వజీవకోటిపై ప్రేమ, కరుణ, దయతో నిండిన భగవాన్ శ్రీ సత్యసాయి పలుకులకు కాలపరిమితి ఉన్న పసిపాప నవ్వుతో పోలిక సరిపోదు.

‘మధుర మోహనములు మా సాయి పలుకులు శాంతి ప్రేమదాయి సత్యసాయి’ భగవాన్ యొక్క ప్రేమరసపూరిత పలుకులను ఈ ప్రకృతిలో మార్పులకు లోనయ్యే, పరిమితులతోకూడిన అత్యుత్తమ మధుర రసములతోను, అత్యుత్తమ పదార్థములతోను లేదా మాయామర్మము ఎరుగని పరిపాపల నవ్వులతోను పోల్చుకుంటుంటే మన ఆలోచన పరిమితము అయిపోతుంది. సత్య, ధర్మ, శాంతి, ప్రేమలయొక్క రూపము శ్రీ సత్యసాయి. ఇటువంటి రూపమును ఈవిధముగా ఉంది, ఆవిధముగా ఉంది అని వర్ణించలేమని స్పష్టమవుతోంది. ‘విష్ణుసహస్ర నామము’ చదువుతాము. ‘సహస్ర నామములు’ అనగానే భగవంతునికి వెయ్యి నామములు మాత్రమే అనుకోవడము పొరపాటు. సహస్రము అంటే అనేకమని అర్థముగా భావించాలి. ఈరకముగా ఆలోచిస్తే మన హృదయము విశాలమవుతుంది; భగవత్తత్వము అర్థము చేసుకోవడానికి అనుకూలమవుతుంది. ప్రస్తుత మన స్థితికి ఉదాహరణగా శ్రీ రామకృష్ణ పరమహంస చెప్పిన ‘బావిలో కప్ప’ కథను ఇక్కడ చెప్పుకోవాలి.

ఒక సముద్రపు కప్ప ఏవిధముగానో వచ్చి ఒక బావిలో పడింది. అక్కడే బావిలో ఉండే కప్ప దీనిని ఆశ్చర్యముగా చూస్తూ, “నువ్వు ఎక్కడినుండి వచ్చావు?” అని అడిగింది. ఆ సముద్రపు కప్ప, “నేను సముద్రము నుండి వచ్చాను” అని అంది. ఈ బావిలో కప్పకు ప్రపంచమంటే దాని బావి తప్ప వేరులేదని భావన. అందుకని ఆ సముద్రమంటే ఏమిటో తెలియక తను కూర్చున్నచోటునుండి ఒక అడుగు దూరము దుమికి, “సముద్రమంటే యింతుంటుందా?!” అని అడిగింది. దానికి సముద్రపు కప్ప నవ్వి, “కాదు! కాదు! సముద్రము చాలా పెద్దది” అని చెప్పింది. అప్పుడు ఈ బావిలో కప్ప ఇంకొక నాలుగు అడుగుల దూరము దుమికి, “ఇంత దూరముంటుందా?” అని ప్రశ్నించింది. దానికి జవాబుగా సముద్రపు కప్ప, “సముద్రము చాలా పెద్దది” అంది. దీనితో ఆ కప్ప తన బావియొక్క ఒక గోడనుండి ఇంకొక గోడవరకు దుమికి, “ఈ దూరముకంటే ఎక్కువుంటుందా?!” అని హేళనగా అడిగింది. దానికి ఆ సముద్రపు కప్ప ఈ బావిలో కప్పయొక్క అజ్ఞానమునకు

జాలిపడి, “సముద్రము అంటే అంతులేని జలరాశి. బావికి దానికి ఏ పోలికా లేదు” అని చెబుతుంది. దానితో బావిలోని కప్పకు అహంకారముతో కోపము వచ్చి, “నా బావిని మించినది ఏదీ ఉండదు. నువ్వు చెబుతున్నది అసత్యము” అంటుంది.

మనముకూడ ఈ బావిలో కప్పవలె సాక్షాత్ శ్రీమహా విష్ణువైన శ్రీ సత్యసాయిని మనకు తెలిసినవాటితో ఉదాహరణలుగా వర్ణనలు చేస్తూ, వారిని తెలుసుకున్నా మనుకుంటున్నాము. “ఇట్లు ద్రాక్ష రసములు, పువ్వులు పాపనవ్వులు” అంటూ ‘మచ్చుతునక’గా మనయొక్క ఊహాపరిమితిని దృష్టిలో పెట్టుకుని చెప్పారుగాని, నిజమునకు భగవాన్ తత్త్వమును నిర్ణయించడానికి ఈ వర్ణనలు ఏపాటివి?! మనం తర్కమీమాంస పాండిత్యములు ప్రక్కకు త్రోసిపుచ్చి ప్రేమతో భక్తితో ఆలోచిస్తే స్వామి వర్ణనాతీతుడైన “అనంతుడు” తప్ప వేరుగాదు అని మనకు ప్రేమతో ఉపదేశిస్తున్నారు భగవాన్ శ్రీ సత్యసాయి.

శ్రీ సాయి భగవానుని దివ్యతత్త్వమును ప్రేమతో మాత్రమే తెలుసుకోగలము. ప్రేమకు పర్యాయ పదము భక్తి. అటువంటి మృదుమధుర ప్రేమరసపలుకులతో శాంతిని ప్రసాదించమని శ్రీ సత్యసాయి భగవానుని వేడుకొనడమే నిజమైన పాండిత్యము.

అశ్రయించాను నీ పాదాలను

ఆలపించాను నీ పదాలను

అంతరంగాన నెలకొన్న ఆత్మ పరమాత్మ నీవే

నా హృదయ పీఠమే అమర్చాను ఆసనముగా

నీ నామ ధ్యానమే ....

నా మనః పులకాంకిత వింజామరలుగా

నీ కృపా వీక్షణమే....

నా జన్మ సుకృత దివ్య పుష్పముగా

నా ఉచ్చాస నిశ్వాసములే....

అనంత నామార్చనలుగా

ఆనందబాష్పములే అర్ఘ్యపాద్యాలగా

అర్పించాను సమర్పించాను

స్వీకరించి చేకూర్చు మనశ్శాంతి మనోవికాసము ❖

ఒక వ్యక్తిగా సమాజంలో గుర్తింపు తెచ్చుకోవడంలో స్త్రీ - పురుష భేదం ఉండదు. “గాజులు తొడుక్కుని కూర్చున్నావా?” అని పిరికివారిని అవహేళన చేసేవారు గమనించ వలసింది ఏమిటంటే, పిరికితనమనేది మనసులో ఉంటుంది. మరి మనసుకి స్త్రీ పురుష భేదం లేదు కదా!

కొంచెం గతంలోకి అంటే త్రేతా యుగం వరకు వెళ్ళి తిరిగి వద్దాము. సీతాదేవి రాకుమారి. అయోధ్యా నగరంలో రామభద్రుని భార్యగా, కాబోయే మహారాణిగా కాలుపెట్టింది. ఆపై కొంతకాలానికి కైకేయి కోరిక మేరకు శ్రీరాముడు అరణ్యవాసానికి వెళ్ళవలసివచ్చింది. కైకేయి సీతకూడా వెళ్ళాలని కోరలేదు. మరి సీతామాత ఎందుకు బయలుదేరినట్లు? దట్టమైన అడవి, కాలినడకన ప్రయాణం, దాసదాసీ జనాలు ఉండరు, కందమూలాదులు భుజిస్తూ కాలం గడపాలి; చలికి ఎండకి వానకి తట్టుకోగలగాలి. క్రూరమృగాలు, రాక్షసుల బెడద ఉండనే ఉంటుంది. అదీ ఒకరోజు రెండు రోజుల పిక్నిక్ కాదు; పద్నాలు సంవత్సరాల సుదీర్ఘ కాలం!! ఎంత పతిభక్తి ఉన్నా గుండె బలం ఉండాల్సిందే కదా! ఎంత ధైర్యం లేకపోతే అలా క్షణాలలో వనవాసానికి సిద్ధపడింది ఆ జానకీ మాత! ఆపై అవహరణం, అశోకవనవాసం, అగ్నిపరీక్ష, చివరికి మరల వనవాసం... ఇలా ప్రతి మలుపు ఆమె ధైర్యాన్ని గీటురాయి మీద గీసి పరీక్షించింది కదా!

సతీ సావిత్రి కథ గమనిద్దామా! రాజకుమార్తె అయిన సావిత్రి సత్యవంతుని వివాహమాడదలుచుకున్నప్పుడు సత్యవంతుని తల్లిదండ్రులు రాజ్యభ్రష్టులై అరణ్యాలలో ఉన్నారని తెలుసు. అంతేకాదు. సత్యవంతుని ఆయుష్షు ఇంకా ఒక సంవత్సర కాలమేనన్న పిడుగులాంటి నిజం కూడా తెలుసు. అయినా ఆమె తన నిర్ణయాన్ని మార్చుకోక

వనితాజ్యోతి:

“ధైర్య సాహసే లక్ష్మి”

చంద్రమాళి రమాదేవి

వివాహానికి సిద్ధపడడం నిజంగా ఎంత సాహసం! ఆమె ఎంతో గుండె నిబ్బరంతో ఆశ్రమ జీవనానికి సిద్ధపడింది. జీవిత కాలం పరిసమాప్తమైన సత్యవంతుని ప్రాణాలు కొనిపోవడానికి సాక్షాత్ ఆ యమధర్మరాజు కదలివస్తే, సావిత్రి అదరలేదు, బెదరలేదు. ఆ కాలయముని చూసి భీతి చెందక, అనుసరించే సాహసం కూడా చేసింది కదా! మరి ఆమె ధైర్యం, ధర్మవర్తనం చూసి యమధర్మరాజు ఇతర వరాలతోపాటు ఆమె పతిప్రాణాలు కూడా తిరిగి ఇచ్చాడు కదా!

స్త్రీలు కన్నీరు కార్చడం అది వారి బలహీనత అని భావిస్తారు. అయితే, అది వారి స్పందించే హృదయం వ్యక్తమయ్యే ఒక మార్గమేగాని కష్టాలని ఎదుర్కొనలేక పోవడంకాదు. ఎవరో ఒక మాటలలో, “స్త్రీ జీవితంలో వివాహం కూడా ఒక సాహసమే.” ముక్కుమొహం తెలియనివారింట కాలుపెట్టడానికి నమ్మకంతో కూడిన

ధైర్యం అవసరమే కదా! గారాబంగా పెంచుకున్న కన్నవారిని వదలి కొత్త వ్యక్తులు, భిన్నమైన వాతావరణం, అభిప్రాయాలు, అభిరుచుల నడుమ ఇమిడి జీవించడానికి గుండెబలం అవసరమే కదా! నవమాసాలు మోసి, ప్రసవవేదన అనుభవించాలని తెలిసికూడా ప్రతి స్త్రీ మాతృత్వం కావాలనే కోరుకుంటుంది. స్త్రీలు ఇలా భయపడితే 'భావితరం' అనే పదమే అంతరించిపోగలదు కదా! పురుషులతో సమానంగా ఉద్యోగం చేస్తూకూడా ఇంటి బాధ్యతలు, పిల్లల పెంపకంలో ఎక్కువ భారం ఆమె తన భుజస్కంధాలపై వేసుకుంటుందిగాని పిరికితనంతో వెనుకంజ వేయదు.

సంసారంలోనే కాదు, సమరాంగణంలో కూడా తమ ధైర్య సాహసాలను ప్రదర్శించిన వీరాంగనలు ఎందరో ఉన్నారుకదా. పూజ్యభావంతో వారిని జాతి సదా స్మరించుకుంటూనే ఉంటుంది.

“వీర రసమే రూపుదాల్చిన ధీర వనితలు
ధైర్యసాహసములె భుజస్కంధములుగ
త్యాగశీలత, సత్యనిరతి నేత్రములుగ
స్వేచ్ఛా స్వాతంత్ర్యములె ఊపిరులుగ
సహనము, దైవభక్తి కవచములుగ
కదనరంగాన కత్తులు చేబూని
శత్రుసంహారమె కందుగ క్రీడగ
ప్రాణముల్ అర్పించిరి
భరతాంబిక కీర్తి ప్రతిష్ఠల్
ఖండ ఖండాలలో తేజరిల్లగ
ఆనాటి వీరాంగనల శౌర్య తేజములకు
జాతి ఏవేళ అర్పించు నీరాజనమ్ము”

పురుషాధిపత్యం, పురుషాహంకారము గట్టిగా వేళ్ళతో నిలదొక్కుకొని ఉన్న కాలంలోకూడా రాజనీతితో, ప్రజారంజకంగా పరిపాలన చేయడంలో, దాన - సేవా కార్యాలలోనే కాకుండా, ఆయుధాలు చేపట్టి యుద్ధ మైదానంలో కూడా తమ శక్తి సామర్థ్యాలు ప్రదర్శించిన వీరాంగనలు ఎందరో తమదంటూ ఒక ప్రత్యేకమైన స్థానాన్ని ఏర్పర్చుకుని చరిత్రలో దర్శనమిస్తారు. ఇంకో

విశేషం ఏమిటంటే, శత్రువుల (ఆంగ్లేయులు, అక్బర్, ఔరంగజేబువంటి) సైనిక, ఆయుధ సామర్థ్యాలు వీరికంటే అధిక స్థాయిలో ఉన్నా ఈ నారీశిరోమణులు వెరువలేదు, వెనుకంజ వేయలేదు, సంధి చేసుకోవడానికి ప్రయత్నించ లేదు!!

వీరందరి దేశభక్తి అనన్య సామాన్యమైనది. ధీరోదాత్తలైన ఈ వీరవనితల ఆత్మవిశ్వాసం అమోఘమైనది. “నా రూప్సీని ఎవ్వరికీ ఇవ్వను” అని ప్రమాణం చేసిన లక్ష్మీబాయి; “జీవించి ఉంటే విజయం సాధించి ఈ లోకంలో చూస్తాను, మరణిస్తే పరలోకంలో తండ్రి ఒడిలో చూస్తాను” అంటూ కదనరంగంలో ప్రవేశించిన దుర్గావతి; మొగల్ పరిపాలకులను దక్కన్ భూభాగంలో అడుగుపెట్టనివ్వని తారాబాయి; “యుద్ధ రంగంలో కలుసుకోవడానికి సంసిద్ధురాలను. స్త్రీని, అబలను కనుక విజయం సులభంగా లభిస్తుందని భ్రమపడవద్దు” అని ముందుగానే శత్రువుల్ని హెచ్చరించిన రాణీ అహల్యాబాయి; పరరాజుల దండయాత్ర, సామంత రాజుల తిరుగుబాటుని ఏకకాలంలో ఎదిరించి సబలనని నిరూపించుకున్న రుద్రమదేవి; శత్రువైన మొగల్ చక్రవర్తిని కూడా అబ్బురపడేలా చేయగలిగిన ప్రతాపం, పౌరుషాన్ని తన స్వంతం అని నిరూపించుకున్న రాణీ చెన్నమ్మలాంటి ఎందరో వీరవనితలు స్త్రీజాతికే గర్వకారణంగా నిలిచిపోయారు కదా!

స్వామివారి మాటలలో ఆ నారీశిరోమణులను ప్రశంసిద్ధాం:

“పతులు గతించినన్ సుతులు పిన్నవారయినన్
దాయాదులు సహితం శత్రువులయినన్
విదేశీయుల పాలనను ధిక్కరించి
స్వీయరాజ్య సంరక్షణకై తమ
ప్రాణాలర్పించిన వీరాంగనలు ఎందరో!”

కాపురమైనా, కదనరంగమైనా స్త్రీలకి ధైర్య సాహసాలు ఉంటాయన్నది నిర్వివాదాంశమే! పక్షపాతం చూపకుండా ఆ స్త్రీలకి చరిత్ర తప్పకుండా స్థానమిస్తుంది, స్వాగతిస్తుంది సుమా! ❖

దైవప్రీతి: తన కళ్ళకు కనపడినదే నమ్మి, తను చూడలేకపోవడంచేత, దైవం లేడని వాదించేవాళ్ళున్నారు. అందుకే స్వామి

“నమ్మకమను రెండు నయనములే లేని అంధులైరి జనులు అవనియందు తాను చూడకున్న దైవంబు లేడొకో తనకు లేడుగాని మనకు లేడా!”

అన్నారు. దేవుడిపైన ఉండాల్సినది విశ్వాసం, నమ్మకం. నమ్మినవారికి నమ్మినంతగా భక్తులపాలిటి కొంగు బంగారమై ఇంట జంట వెంట ఉండి నడిపించేవాడు భగవంతుడు. ఈ విశ్వాసం పసివయస్సులో, లేత హృదయాలలో ఏర్పడితే త్వరగా దృఢమై జీవితాంతం అండగా నిలిచి, జీవితాన్ని నడిపిస్తుంది. కష్టసుఖాలలో వెంట ఉండేది భగవంతుడే అనే నమ్మకాన్ని పిల్లలకు అందిస్తుంది ‘బాలవికాస్’.

దైవప్రీతి దేవుని దగ్గరకు చేరుస్తుంది. దైవప్రీతి పెంచుకోవడానికి తొలిమెట్టు ప్రార్థన. ఉదయభానుని స్వర్ణకాంతులు అలముకునే ప్రశాంత సమయంలో ఒక్క క్షణమైనా దేవుని గుర్తుచేసుకోవడానికి అవసరమైన ప్రార్థన పిల్లలు ఆడుతూ పాడుతూ నేర్చుకుంటారు. ఏది తిన్నా, త్రాగినా భగవంతుని ప్రసాదమనే భావనను పెంచుకుంటూ భోజన సమయంలో ప్రార్థన చేస్తారు. తాము ఏ పని చేసినా నిర్విఘ్నంగా సాగాలని, విజయాలు చేకూరాలని కోరుతూ చదువు ప్రారంభించే ముందు వినాయకునికి, సరస్వతీ దేవికి నమస్కరిస్తారు. తెలిసో

శ్రీ సత్యసాయి బాలవికాస్:

దైవప్రీతి - పాపభీతి - సంఘనీతి

డా॥ లావణ్య సరస్వతి

తెలియకే తాము చేసిన తప్పులను మన్నించమని వేడుకుంటూ నిద్రా సమయంలో క్షమా ప్రార్థన పిల్లల నిత్యకృత్యంలో భాగంగా మారుతుంది. స్వామి సర్వధర్మప్రియులు. బాలవికాస్ ఏ ఒక్క మతాన్నో బోధించేది కాదు. అన్ని మతాలు బోధించే మంచిని తప్పక అందరూ తెలుసుకోవాలి. కనుకనే సర్వధర్మ ప్రార్థనలు, వివిధ మతాల ప్రార్థనారీతులను, ఆయా మతాల దైవాలను, ఔన్నత్యాలను పరిచయం చేస్తుంది బాలవికాస్.

వేసవి తరగతులు, వింటర్ క్యాంపులులాంటివి నిర్వహించి బాలవికాస్ పిల్లలకేకాక చుట్టుప్రక్కల స్కూళ్ళ స్టూడెంట్లనుకూడా కలుపుకుని బోధించే విషయాలలో తప్పక ఉండే అంశం ‘ప్రార్థన - ప్రాముఖ్యత’. బాలవికాస్ గురువులు చక్కటి ఆకర్షణీయమైన బొమ్మలు, చిత్రాలు, పవర్ పాయింట్ ప్రెజెంటేషన్లు జోడించి దైవప్రీతిని పిల్లలకు రంగరించిపోస్తారు. ఏ మతం పిల్లలయినా వారివారి ఆరాధ్య దైవాలపట్ల అవగాహన పెంచుకుని, దైవప్రీతితో హృదయాన్ని వికసించజేసుకొని బాలవికాస్ పిల్లలు లోకవికాస్కు దోహదపడతారనడంలో సందేహంలేదు. అందుకే, బాబావారి హృదయ నందనవనంలో విరిసి, వికసించి, నలుదిశలా మానవతా పరిమళాలు వెదజల్లే సుమబాలలు బాలవికాస్ బాలబాలికలు.

పాపభీతి: “పరోపకారః పుణ్యాయ పాపాయ పరపీడనం” అష్టాదశ పురాణాల సారం ఇంతేనన్నారు స్వామి. “క్షేత్రే క్షేత్రే ధర్మం కురు” అన్నది భగవద్గీత. సర్వత్రా సర్వదా ఎవరి కర్తవ్యాన్ని వారు నిర్వహించడమే ధర్మం అన్నారు స్వామి. పాపభీతి లేనివాడు పాపాలు చేయడానికి వెనుకాడడు. ‘తోటకూర దొంగనాడే సరిద్దాల్సింది’ అన్నది పెద్దలమాట. చిన్ననాడు సక్రమ మార్గంలో, క్రమశిక్షణతో పెంచడం పెద్దల బాధ్యత. పొట్లపిందెకు చిన్నరాయిని చివరలో కడితే దాని బరువుతో ఆ కాయ వంకరలు లేకుండా పొడవుగా పెరుగుతుంది. ఆ చిన్నబరువులాంటిదే బాల్యదశలో పిల్లలకు అలవరచే క్రమశిక్షణ. ఈ క్రమశిక్షణతో, అదుపాజ్ఞలతో పెరిగిన పిల్లలు కుటుంబానికి, సమాజానికికూడా వెలుగునందించే చిరుదీపాలు. ‘గోరంత దీపం కొండంత వెలుగు’ అన్నట్లు, రేపటి పౌరులైన నేటి ఈ బాలలే ఆ చిరుదీపాలు. వారే రేపు సమాజాన్ని నడిపే నాయకులు కాగలరు.

“మనసునందు మంచి మాటలందున మంచి
నడతలందు మంచి పొడమకున్న
సాయి మిమ్ము మెచ్చి సంతోష మెటులిచ్చు?”

అని ప్రశ్నించారు, భగవాన్. ఇది బాలవికాస్ బాలలు నేర్పే పాఠం. ‘మాతృదేవో భవ, పితృదేవో భవ...’ నుంచి మొదలుపెట్టి, తల్లిదండ్రులను పూజించడం, గురువులను సేవించడం, పెద్దలను గౌరవించడం నేర్చుకుంటారు. ‘జీవులను బాధించి దేవుని పూజించడం వ్యర్థం’ అన్న స్వామి సూక్తిని హృదయస్థం చేసుకున్న బాలవికాస్ బాలలు జీవితంలో పుణ్యకార్యాలకు ప్రాధాన్యాన్నిస్తారు. స్వామి ఉపదేశించిన ‘లవ్ ఆల్ - సర్వ్ ఆల్’, ‘హెల్ప్ ఎవర్ - హార్డ్ నెవర్’ అనే సూక్తులు ఆధునిక వేదాలు. బాలవికాస్ పిల్లలు అడుగడుగున ప్రత్యక్షమయ్యే ఈ నినాదాల మధ్యనే పెరిగి పెద్దవుతున్నారు. ఈ రెండింటి ఆచరణ చాలు జీవితాలను, కుటుంబాలను, సంఘాన్ని పాపభీతితో, పుణ్యప్రీతితో పుణ్యగతుల మార్గంలో నడిపించడానికి. పాపపుణ్యాలను బేరీజు వేసుకునే శక్తి వాళ్ళపై భగవాన్ బాబావారి దివ్యాశీస్సుల వర్షం కురిపిస్తుంది.

సంఘనీతి:

జాతి గౌరవంబు నీతిపై నిలుచును

నీతి లేకయున్న జాతి చెడును

నీతికలుగు జాతి నిజమైన జాతిరా!

ఉన్నమాట తెలుపుచున్న మాట

- బాబా

జాతికిగాని, దేశానికిగాని, వ్యక్తికిగాని గౌరవం నీతి వల్లనే వస్తుంది. సత్య ధర్మ శాంతి ప్రేమ అహింసలనేవి జాతిగౌరవాన్ని పెంచే నీతిని ఇచ్చే మానవతా విలువలు. ఒక వ్యక్తికి విలువ, పెద్ద మనిషిగా గౌరవం అతని ప్రవర్తనలో కనిపించే నీతి నియమాలవల్లనే కలుగుతుంది. అవినీతిపరుడిని ఆదరించరు, గౌరవించరు. దేశకాల పరిస్థితులనుపట్టి సాంఘిక నీతి మారుతుంటుంది. కాని ప్రతి సమాజానికి, ప్రతి సమయానికి నీతి అనేది మాత్రం తప్పక ఉంటుంది. ఏ సమాజంలో ప్రజలయినా ఆ సంఘనీతిని పాటించేతీరాలి. నీతినియమాలు పాటించడం ప్రజల కర్తవ్యం. ఆ నీతిని తప్పితే శిక్ష తప్పదు. వ్యక్తి స్వేచ్ఛ అనేది కుటుంబ కట్టుబాట్లు, సమాజపు కట్టుబాట్లు, దేశనీతి హద్దులు దాటకూడదు.

చిన్ననాడు క్రమశిక్షణతోపాటు నీతినియమాలను అలవరచాలి. అదే పెద్దవారయ్యాక కుటుంబ గౌరవాన్ని పెంచే వ్యక్తులుగా వారిని తయారుచేస్తుంది. చిన్నచిన్న కథలతో, నాటికలతో, ఆటలతో, పాటలతో పిల్లలకు నైతిక విలువలను తెలిపేదే బాలవికాస్. నీతిగూర్చిన పరిచయం, అవినీతిపరులు అనుభవించిన కష్టనష్టాలు కథలుగా, ‘రోల్ ప్లే’లలో పాత్రలుగా పిల్లలు చూసి ఎలా ఉండాలో, ఎలా ఉండకూడదో అర్థం చేసుకుంటారు. ఇదే పిల్లలు నేర్చుకోవలసిన విచక్షణాజ్ఞానం (డిస్క్రిమినేషన్). ‘షేర్ అండ్ కేర్’ అనేది నేర్చుకుని కష్టసుఖాలలో ఒకరినొకరు ఆదుకునే స్వభావాన్ని అలవరచుకుంటారు. ఈ స్వభావం కుటుంబంలో, సమాజంలో, దేశంలో శాంతిని పెంచుతుంది. నీతి వ్యక్తిస్థాయిలో ప్రారంభమై, జాతీయ స్థాయికి ఎదిగి జాతి గౌరవాన్ని పెంచుతుంది. ఆర్థికబలం కలిగిన సంపన్నజాతులకంటే, శీలసంపద కలిగిన జాతికే గౌరవం అధికం. అందుకే స్వామి ‘మనీ కమ్స్ అండ్ గోస్, మొరాలిటీ కమ్స్ అండ్ గ్రోస్’ అన్నారు. ♦

“సఖా త్వమేవ....”

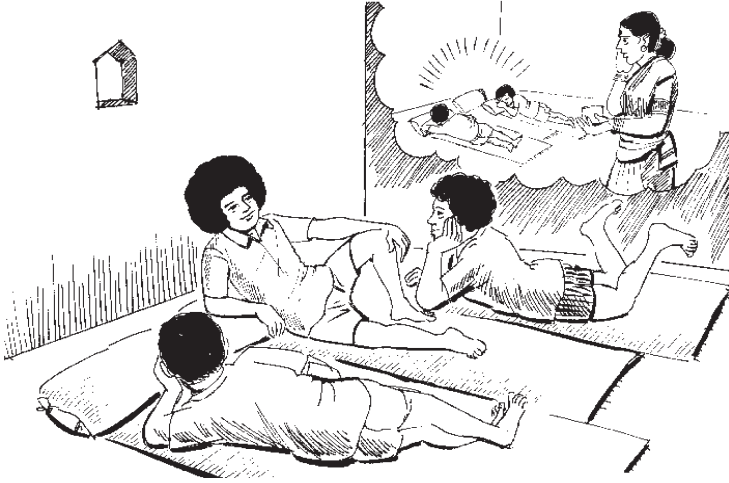
వసంతభాను

గీతోపదేశ సందర్భంలో అర్జునుడు, “ఓ కృష్ణ! భగవంతుడివైన నిన్ను తెలిసో తెలియకో, పరిహాసానికో ‘హే సఖా!’ అని సంబోధించి ఉంటాను. నన్ను క్షమించు” అంటాడు.

అర్జునుడు నరుడు, శ్రీకృష్ణుడు నారాయణుడు. ఆ నర నారాయణుల సఖ్యం అనాదిగా జన్మజన్మలనుంచి ఉన్నదే! ఆ సంగతి స్వయంగా కృష్ణుడే తెలిపాడు. కృష్ణావతారంలో అర్జునుడు ఒక్కడే. సాయి అవతారంలో అర్జునులు కాగలిగిన అవకాశం ఎందరికో కల్పించారు, శ్రీ సాయికృష్ణులు. కానీ దక్కించుకున్నది ఎందరన్నది ప్రశ్నార్థకం.

‘సఖ్యం సాప్త పదీనం’ అని, ఏడడుగులు కలిసి నడిస్తే వారు వీరవుతారని చెప్తూ ఉంటారు. ఇక్కడ వారు వీరవుతారనే మాటని, వీరు వారవుతారనడం అర్థవంతంగా ఉంటుంది. భ్రమరం గురించిన ఆలోచనతో కీటకం కొంతకాలానికి తానే భ్రమరంగా మారిపోతుందట. ఆవిధంగా దైవం నుండి వచ్చిన మానవుడుకూడా దైవచింతనలో మునిగి ఉంటూ, తిరిగి దైవత్వాన్ని పొందాలి. అదే నరజన్మకు సార్థకత. అందుకు మనిషికూడా సదా దైవంతోనే కలిసి ఉండాలి. వేసే ప్రతి అడుగునా దైవస్మరణ మరువకూడదు.

“మీరు ఒక్క అడుగు నావైపు వేస్తే, నేను మీవైపు పది అడుగులు వేస్తాన”ని స్వామి ఎన్నోమార్లు చెప్పారు. మనమా ఒక్క అడుగు ముందుకు వేయగలిగితే,

దైవం నిజమైన సఖునివలె మన ఇంట, వెంట, కంట, జంటగా తోడుండి నడిపిస్తాడు.

బాల్య స్నేహితులను స్వామి ఎన్నడూ మరువలేదు. హోస్పేటకు చెందిన ఇద్దరు బాలురు స్వామితో కలిసి చదువుకున్నారు. స్వామి అవతార ప్రకటన చేసిన అనంతరం వారు స్వామిని వర్తిలో దర్శించుకున్నారు. స్వామిని హోస్పేటలోని తమ ఇంటికి రమ్మని సాదరంగా ఆహ్వానించారు. 1941లో ఓ సాయంత్రం వారి ఇంటి ముందు ఓ బండి ఆగింది. అందులోనుంచి స్వామి దిగి తమ ఇంట్లోకి రావడం వారిని ఆనందాశ్చర్యాలలో ముంచెత్తింది.

భోజనానంతరం వారిరువురు స్వామికి ఇరువైపుల పడుకొని చిన్ననాటి ముచ్చట్లు గుర్తుచేసుకుని ఆనందించారు. మర్నాడు ఉదయం లేచి చూస్తే బాబా జాడలేదు. అసలా రోజు, స్వామి పుట్టపర్తి విడిచి వెళ్ళినేలేదనే సంగతి తెలిసాక, వారికి స్వామి దివ్యత్వం బోధపడింది. మైత్రీ బంధానికి స్వామి ఇచ్చే గౌరవానికి ముగ్ధులయ్యారు.

“స్వామి చదువుకునే రోజుల్లో కూడా ఎప్పుడూ మాకు మొదట పెట్టి తరువాతనే తాము తినేవారు. మాపట్ల ఎంత ప్రేమ చూపేవారో వర్ణించడానికి వీలుకాదు” అన్నారు, బుక్కపట్టణం ఎలిమెంటరీ స్కూలులో స్వామితో కలిసి

చదువుకునే భాగ్యానికి నోచుకున్న శ్రీ జి.వి. సత్యనారాయణగారు. స్వామి దర్శనార్థం పుట్టపర్తికి వెళ్ళినప్పుడల్లా తనను ఎంతో ప్రేమతో పిలిచి, ఎన్నో విషయాలు మాట్లాడి ఆశీర్వాదించి పంపే స్వామి ఒక పర్యాయం తనను పలుకరించకపోయేసరికి ఆయన తీవ్ర మనస్తాపానికి గురియై స్వామికి ఒక లేఖ వ్రాయగా స్వామి దానికి ప్రత్యుత్తర మిస్తూ ఇలా వ్రాశారు:

“నాయనా! నవరాత్రులు గడచినప్పటి నుండి వచ్చినవారలను ప్రత్యేకించి చూచి పంపుటలో నాకు శివరాత్రిగా

ఉన్నది. ఈ కార్యములో మునుగుటచే, అత్యవసరమైన వారలను చూచి పంపుటలో మొన్న నీతో సంభాషించ లేకపోతినే కానీ, వేరు కారణము కాదు. అంతమాత్రమున మన సంబంధము సన్నగిల్లదు. మనది అత్యసంబంధమే గాని, వేరుకాదు. అది తరగని, కరగని కరుణ.”

నరసప్ప హరిజనుడు. స్వామితో కలిసి ఐదవ తరగతి వరకు చదువుకున్నారు. ఆయన చదువు మానేసినప్పుడు స్వామి, “చదువు మానేస్తే మానేశావు. నా స్నేహం వదలిపెట్టకు” అన్నారు. “అలాగే సత్యా, నీ స్నేహం వదలుకోగలనా?” అన్నారు నరసప్ప. అలాగే, స్వామి బడికి పోయివచ్చేటప్పుడు, రోజూ వారితో చిత్రావతివరకు వెళ్ళి దిగబెట్టేవారు. స్వామి సాయంత్రం తిరిగి వచ్చే సమయానికి ఆయన నది ఒడ్డున కాచుకొని ఉండేవారు. హరిజనులనే తేడా చూపకుండా స్వామి వారితో కలిసి సహపంక్తి భోజనాలు చేసేవారు. నరసప్ప బృందం, ఒకసారి మందిరంలో గయోపాఖ్యానం వీధి నాటకం ప్రదర్శించారు. మరునాడు స్వయంగా అతని ఇంటికి వెళ్ళి అభినందించారు, స్వామి. శిరిడీ సాయిని చూడాలన్న అతని కోరికనూ తీర్చారు.

1977లో చిత్రావతికి వరద వచ్చి, హరిజనవాడలో ఇళ్ళు కూలిపోయాయి. సహాయంకోసం నరసప్ప ప్రభుత్వ అధికారుల చుట్టూ తిరుగుతూ ఉంటే బాబా ఆయనను

పిలిపించారు. కష్టాల్లో ఉన్నప్పుడు, నావద్దకు ఎందుకు రాలేదని ప్రశ్నించారు. అలనాడు శ్రీకృష్ణ పరమాత్మ కుచేలుణ్ణి ఆదుకున్నట్లే 'సాయిసగర్' పేరుతో పుట్టపర్తిలో హరిజన కుటుంబాలకోసం 60 పక్కా ఇళ్ళను నిర్మించి ఇచ్చారు. ఆ విషయమే గుర్తు చేసుకుంటూ, “స్వామి మైత్రివల్ల నా జన్మ ధన్యమైంది. భగవంతునితో ఆడేము, పాడేము. వారితో సాహచర్యం నెరిపేము. ఈ జన్మకింకేమి కావాలి?” అంటారు, నరసప్ప.

ఈశాన్య సరిహద్దుల్లో సైనికులుగా ఉన్న బాల్య స్నేహితుల్ని స్వామి ఎలా కాపాడేరో చూడండి. ఆ సైనికుల స్థావరంలో పెట్రోలు ట్యాంకు అంటుకుని, చుట్టూ ఉన్న టెంటులకు మంటలు వ్యాపించాయి. గాలి విపరీతంగా వీస్తోంది. మంటల్లో చిక్కుకున్న ఆ మిత్రులు తమను రక్షించమని స్వామికి మొరపెట్టుకున్నారు. పర్తిలో ఉన్న స్వామి ట్రాన్స్‌లోకి వెళ్ళారు. సరిహద్దులోని ఆ సైనిక మిత్రులు, వారి టెంటుకు మంట సోకనందువల్ల బ్రతికి బయటపడ్డారు. ఏడాది తరువాత తమ దర్శనానికి వచ్చిన సైనిక మిత్రులకు, ఆ సంఘటనగురించి చెప్పి స్వామి వారిని ఆశ్చర్యపరిచారు.

ఐతే, సఖ్య భక్తిలో ఒక ప్రమాదముంది. అతి పరిచయంవల్ల మిత్రుడే కదా అని తేలికగా తీసుకునే అవకాశం ఉంది. కుచేలునిగా ప్రసిద్ధుడైన కృష్ణుని బాల్య సఖుడు సుదాముడు ఆ పొరపాటే చేశాడు. సఖుడైనా దైవం దైవమేనన్న స్పృహతో నడుచుకోవాలి. దైవమెన్నడూ ఎవరినీ మరువదు. పవిత్ర జీవనం గడుపుతూ ఇహ బంధాలను త్యజించి, ఆధ్యాత్మిక పథంలో సాగిపోవాలని తహతహలాడేవారిని నిరోధించడం మనలో సర్వ సామాన్యం. “మంచివాళ్ళతో మైత్రీబంధం చెడ్డది కాదు. ఐతే, భగవంతునివైపు ఆ సజ్జనులు సాగిపోతూంటే, ఆ బంధం వాళ్ళకు అవరోధం కాకూడదు” అన్నారు, స్వామి.

ఒక పర్యాయం జస్టిన్ పి.ఎన్. భగవతిగారి భార్య స్వామితో, తన భర్త ఎప్పుడూ ప్రయాణాలు చేస్తూ ఒంటరి అయిపోతున్నారని ఫిర్యాదు చేసింది. ఆ మాట నిజమే. వారెప్పుడూ ప్రపంచాన్ని చుట్టి వస్తూ ఉంటారు. స్వామి ఆయన భార్యతో, “ఎవ్వరూ ఒంటరి కాదు. నేనెప్పుడూ అతనితో ఉన్నాను” అన్నారు. దైవం నమ్మినవారికి నిత్య సహచరుడు; జంట వెంట ఉండి కాపాడే ప్రియసఖుడు. ❖

సదాచారములు

**శ్లో॥ శతం విహాయ భోక్తవ్యం, సహస్రం స్నాన మాచరేత్
లక్షం విహాయ దాతవ్యం, కోటిం త్వక్వా హరిం భజేత్**

తనకొరకు వేచియున్నవారిని నూరుగురిని విడిచియైనా సమయమైతే భోజనము చేయవలెను. అట్లే, వేయిమందిని వదలియైన వెళ్ళి స్నానము చేయవలె. లక్షమందినైనా విడిచివెళ్ళి దానము చేయవలెను. కోటిమందిని వదలిపెట్టియైన ఈశ్వర ధ్యానము చేయవలెను. (అనగా ఏ ఇతర పనులకంటే భోజనము, స్నానము, దానము, హరి భజనము తప్పక ఆయా సమయములలో చేయవలెనని అర్థము)

(సూక్తిముక్తావళి)

ముత్తాల సరాలు

(ధారావాహికం - 3వ భాగం)

ప్రొ|| కామరాజు అనిల్ కుమార్

“నేనే మంత్రం. వేరే ఎందుకు?”

కృష్ణప్ప స్వామి సన్నిధిలో అనేక సంవత్సరాలున్నారు. మంత్రాలు ఉచ్చరిస్తూ కాలం గడిపేవారు. ఐతే, ఆయన మంత్రోచ్ఛారణలో కొన్ని దోషాలు దొర్లేవి. తెలిసినవారికి కష్టమనిపించేది. ధైర్యంచేసి కొందరు ఈ విషయాన్ని స్వామివద్ద ప్రస్తావించారు.

“కృష్ణప్ప నన్ను భక్తితో అంటిపెట్టుకొని ఉన్నాడు. నేను అతనిని ఎలా విడిచిపెట్టగలను! ఉచ్చారణలో దోషమున్నా ఫరవాలేదు. అసలు నేనే మంత్రం. వేరే ఎందుకు?” అన్నారు ఆ దయాసింధువు. నిజానికి వారన్నట్లు,

దేవునెరుగునట్టి తెలివి ఒక్కటే చాలు
తత్తరంపు తెలివి తట్టేదేల?
దేవునెరుగునట్టి తెలివేమి తెలివయ?
ఉదర పోషణకొరకు మట్టి తెలివి!

సిసలైన తెలివి దైవజ్ఞానమే, దైవానుభూతియే. మరో సందర్భంలో స్వామి చెప్పారు:

“సతతంబు జపములు చాలంగ చేయుచు
వేదములు నేర్చు విప్రులైన
సాటిరారు భక్తులకు ఏనాటికైన....”

కేవలము మంత్ర తంత్ర తంతులు, క్రతువులు సరిపోవు. వేషధారణతో లభించేది కాదు, భక్తి. మనిషిలో సాధుత్వము రావాలి, పెరగాలి. మనోవాక్కాయ కర్మల ఏకత్వము, అనగా త్రికరణశుద్ధి అవసరం. ఆర్భాట ప్రచార గర్వాహంకార రాజసిక స్వభావులకు అది సాధ్యం కాదు. సాత్వికం పెరగాలి. అప్పుడే భక్తి, భగవత్ అనుగ్రహం, అనుభవం లభిస్తాయి. ఎవరూ నోరెత్తడానికి వీల్లేకుండా స్వామి సూటిగా ఇలా అన్నారు:

కాషాయ వస్త్రంబు కట్టిన మాత్రాన
కరతలామలకంబు కాదు భక్తి
నోటితో మంత్రంబు నుచ్చరించినయంత
పరతత్వ మహిమంబు పట్టువడదు
గీతను చేపట్టి కేకలు వేసిన
పుణ్యము మన ఇంట ప్రోగుపడదు
చెప్పు మాటలకును, చేసిన పనులకు
బంధముండువాడె సాధువగును
తామసంబు విడక తత్త్వంబు కనరాదు
రాజసంబు విడక రాదు భక్తి
సాత్వికంబె భక్తి సాధనంబగునయా
ఉన్నమాట తెలుపుచున్న మాట

దీనికి సంబంధించిన బాబావారి మరో పద్యసూక్తిని నెమరు
వేసుకుందాం:

సకలశాస్త్ర పురాణ సంగ్రహవేత్తయై
వేదాంతవేద్యుడౌ విబుధుడైన
రక్తి యేపారగ రమ్యహర్షంబుల
రమియించు రాజచంద్రముడునైన
రణరంగమందు పరాభూతరిపుడౌచు
వెల్గొందు జగదేక వీరుడైన
దారిద్ర్యదేవతా దాక్షిణ్యమున కుండు
దౌర్భాగ్య విభుడగు దాసుడైన
భక్తి లేనిచో ఎందుకు పనికిరాదు
భక్తిలేనట్టి ఆ జగద్గుర్త కన్న
భక్తిపరుడగు దాసుడే భవ్యుడగును
ఇంతకన్నను వేరెద్ది ఎఱుకపరతు?
సాధుసద్గుణ గణ్యులౌ సభ్యులార!

కనుక, భక్తికే పట్టం కట్టినట్లయింది. మంత్ర తంత్ర శాస్త్ర
పరిజ్ఞానములకంటే భక్తియే అత్యున్నతమైనదని బాబావారు
స్పష్టం చేశారు.

కొన్ని సంవత్సరాల క్రితం ఏ కారణంచేతనో స్వామి
ఇకపై భక్తులనుండి, విద్యార్థులనుండి ఉత్తరాలు స్వీకరించ

నన్నారు. దాంతో డీలాపడిపోయారందరూ. భక్తులు
రకరకాల ఉత్తరాలు రాస్తుంటారు. తనగురించో, ఇతరుల
గురించో, కావలసినవాటిగురించో, రోగాలో, భోగాలో,
ఫిర్యాదులో.. ఎవరికెరుక? మొత్తానికి ‘ఉత్తర భక్తి’కి
అందరూ అలవాటుపడ్డారు. ఇప్పుడు ఆకస్మికంగా స్వామి
ఉత్తరాలు వద్దనేసరికి ‘ఉత్తర భక్తులు’ తత్తరపడిపోయి
బిత్తరపోయారు. కొంతమంది నా దగ్గరకొచ్చి, స్వామిని
మళ్ళీ యథాప్రకారం ఉత్తరాలు స్వీకరించవలసిందిగా మా
అందరి తరపున ప్రార్థించండి అని కోరారు. సరేనని,
స్వామి ఏకాంతంగా ఉన్నప్పుడు సమయం చూసుకుని
మెల్లగా సమీపించి కొంత తడబడుతూ విన్నవించాను,
“స్వామీ, అందరూ వాళ్ళ విన్నపాలు స్వామికి విన్నవించే
అవకాశం పోయిందే అని వాపోతున్నారు. కొందరైతే
ఏడుస్తున్నారు” అంటూ మొరపెట్టుకున్నారు.

“ఏదేవారికి కర్చీపు ఇవ్వు, సరిపోతుంది” అన్నారు,
స్వామి. నవ్వాపుకోలేక, నా అభ్యర్థనను వదలలేక మరో
అడుగు ముందుకు వేసి, “స్వామీ, దయచేసి ఎప్పటిలాగే
మళ్ళీ ఉత్తరాలు స్వీకరించండి. భక్తులకి ఎన్నెన్నో
అత్యవసర ప్రమాదకర పరిస్థితులు ఉన్నప్పుడు మీకు
లేఖలద్వారా విన్నవించి ఉపశమనం పొందుతుంటారు”
అని వేడుకున్నారు. ఇక్కడ స్వామి మాటలు గమనించండి:
“నా భక్తులకు ఏ ఎమర్జెన్సీ ఉండదు, ఏ అపాయమూ
రాదు” అన్నారు. ఆ తరువాత, మన రోజులు బాగున్నాయి
కాబట్టి, స్వామి మళ్ళీ భక్తులనుండి లెటర్స్ స్వీకరించడం
ప్రారంభించారు. దయకు ప్రతిరూపం బాబా. ఏనాడో
వారు హామీ ఇచ్చారు కదా -

“పారమార్థికములో పడరాని బాధలలో
పడుచున్న భక్తులకు పట్టుకొమ్మైయుండ
దీవించు దేవుడు నీ దిక్కుయియుండగ
దీన చింతలకేల దిగులొందెదవు మనసా?”

“సాయిరామయని నామము తలచిన సర్వబాధలూ
సమయునండీ” అని బాధలు, కష్టాలు దాటడానికి
ఉపాయముకూడా మనకు సెలవిచ్చారు. అంతేకాదు. ఏమి
జరిగినా అంతా దైవేచ్ఛ. కనుక, ఆ దైవాన్నే ప్రార్థించాలి.

“ఇన్ని తీరులుగూడ దైవేచ్ఛగాన
దీనవత్సలుడతని ప్రార్థింతురేని
స్పృష్టి చిత్రంబు లెంత విచిత్రమైన
భక్తి శక్తియు ముక్తియు బాబా యిచ్చు”

బాబావారి వాగ్దానం, “భక్తులకు ఏ అపాయమూ సంభవించదు” అనేదాన్ని సదా జ్ఞప్తియందుంచుకుందాం. సర్వదేవతాతీతస్వరూపులైన స్వామి దివ్యనామమే మనకు తారకమంత్రం.

ధన్యులు

ఎవరు ధన్యులు? వారు ఎన్నుకొన్న రంగాలలో లక్ష్యాలను చేరుకున్నవారు ధన్యులా? ఆధ్యాత్మికంగా ఎవరిని ధన్యులనవచ్చును? ఏవిధంగా నిర్ణయించాలి? అందరికీ ధన్యులనిపించుకోవాలనే ఉంటుంది. సహజం. ఎవరికి వారు ధన్యులం అనుకుంటే సరిపోతుందా? దీనికి కొలమానమేమి? ఈ ప్రశ్నలు నా మనసులో మెదిలాయి. సమాధానం ఎవరు చెప్పగలరు? బాబాయే దిక్కు అనుకున్నాను. బాబాయే మార్గదర్శి. బాబా సాహిత్యమే దిక్కుచి, చుక్కాని, సరియైన ధర్మనిర్ణయాధికారి. దొరికిన మేరకు నా మేధస్సు గ్రహించగలిగినంతవరకు సాయి సాహిత్య క్షేత్రంలో లభించిన మాణిక్యాలను, రత్నాలను, ముత్యాలను ఏరుకుని దండగా కూర్చి మీ ముందు వినప్రపూర్వకంగా ఉంచుతున్నాను.

ధన్యులెవరు? అన్న ప్రశ్నకు పూర్వం బాబావారిచ్చిన సమాధానమేమంటే, భగవంతుడు సాకారంగా ఉన్నప్పుడు గుర్తించినవారు, భగవద్భావంతో వారి దర్శన స్పర్శన సంభాషణలను అనుభవించినవారు ధన్యులు అన్నారు. దివ్యావతారమూర్తిని గుర్తించడం, వారి అనుగ్రహానికి పాత్రులమవడం మన జన్మాంతర సుకృత విశేషమేకాక బాబావారి దయ, సంకల్పం, కరుణ, ఆశీస్సులు మొదటి స్థానంలో ఉంటాయి. శ్రేతాయుగంలో రావణుడు శ్రీరాముని మానవునిగానే భావించాడు. పుత్రవాత్సల్యం గల దశరథుడైనా, కన్న కుమారుడైన భరతునికంటే మిన్నగా ప్రేమించి, ఆ తరువాత శ్రీరాముని కారడవులకు పంపిన కైక అయినా, ఈర్ష్యతో చాడీలు చెప్పి కైక మనసు మార్చిన

మంథర అయినా సాకార దివ్యావతారమూర్తి అయిన శ్రీరామచంద్రమూర్తిని మానవునిగానే భావించినట్లయింది. ఇక్కడ కేవలం కథా భాగాన్ని వివరిస్తున్నానంతే! అంతరార్థ వివరణ, ఆధ్యాత్మిక నేపథ్యం వేరే విషయం.

శ్రీకృష్ణావతారంలోనూ అంతే! కౌరవ పాండవులపై సమంగా ప్రేమను కురిపించాడు కృష్ణ పరమాత్మ. కానీ, పాండవులు మాత్రమే తమ గుణగణాలచేత కృష్ణునికి చేరువయ్యారు. కౌరవులు కృష్ణ భగవానుని నిజంగా దైవంగా భావిస్తే కథ అలా జరిగేదా? తరువాతి కాలంలో శిరిడీ సాయిని శ్యామా ఎప్పుడు ఎన్నాళ్ళకు గుర్తించ గలిగాడు? ఏను ప్రభువును ఆయన శిష్యులలో ఒకడైన జూడాస్ శిలువకంపలేదా? అతడు ఏనును ఏవిధంగా భావించాడనుకోవాలి? బుద్ధుని సోదర సమానుడైన ఆనందుడు ఆయన దివ్యత్వాన్ని ఎప్పుడు కనుగొన్నాడు? గురువులు, మహనీయులందరూ ఈ శ్రేణిలోకే వస్తారు. అయితే, నా ప్రశ్న ఏమంటే, భగవాన్ బాబావారి దివ్యత్వాన్ని గుర్తించి, సామీప్యాన్ని అనుభవించి, అనుగ్రహాన్ని అందుకొని, తిరిగి మాయలోపడి అవతారమూర్తిని మానవునిగా భావిస్తే, అది మాయ అనుకోవాలా? దేహభ్రాంతి అనుకోవాలా? స్వార్థ స్వప్రయోజనాలా? సాధన లోపమా? కారణమేమిటో బోధపడదంటేదు. కానీ, ఒక్కటి మాత్రం నిజం. ఏ పూర్వ పుణ్యమువల్లనో, ఏ యోగ బలముచేతనో అటువంటి వారు కొద్దికాలం స్వామి సామీప్యాన్ని పొందినా ధన్యులు కాలేరన్నది సుస్పష్టం. చేసుకున్నవారికి చేసుకున్నంత అన్నట్లు, ఏదైనా ప్రాప్తిని అనుసరించి మన కర్మప్రకారం ఎంతవరకు లభ్యం కావలెనో అంతవరకే లభ్యమౌతుంది. ఒక్క మాట బాబావారే అన్నారు:

“చిన్న చెలమలో ముంచినకాని
సప్త సాగరాల్ నించినగాని
కడవెంతోరా నీరంతేరా
కావాలన్నను ఎక్కువ రాదురా
కర్మదాట వశమా! నరుదా!
కర్మదాట వశమా!”

(సశేషం)

మహా మహిమాన్విత ప్రేమావతారి

(ధారావాహికం - 63వ భాగం)

బి.వి. రమణరావు

కారు ప్రమాదం నుండి రక్షణ

1990 జూలై 29వ తేదీన బెంగళూరునుండి పుట్టపర్తికి మద్రాసువాస్తవ్యుడు టి.జి. కృష్ణమూర్తి సకుటుంబంగా తన కారులో తనే డ్రైవ్ చేస్తూ వస్తున్నాడు. ఇప్పుడు వెడల్పు చేశారుకానీ ఆ రోజుల్లో రోడ్డు చాలా ఇరుకుగా ఉండేది. సరిగ్గా ఆరోజు ఉదయం 10 గం||ల 50 నిమిషాలకు చిక్ బళ్ళాపూర్ ఏడు మైళ్ళుండనగా చాలా స్పీడుగా వస్తూండడంవల్ల స్టీరింగ్ కంట్రోలు తప్పింది. కారు నాలుగు పల్లీలు కొట్టి, చక్రాలు ఆకాశంవైపు టాపు రోడ్డుమీద ఉండి ఆగింది. అప్పుడు వచ్చే పోయే కార్లు ఆగేయి. జనం దిగి అంతటి ఘోర ప్రమాదంలో అందులో ఉన్న ప్రయాణికులు బ్రతికి బయటపడడం అసంభవం అని అనుకుంటూండగా, కారులోంచి ముగ్గురూ సురక్షితంగా బయటపడడం చూసి అందరూ నిర్ఘాతపోయారు.

కారు మాత్రం తుక్కుతుక్కుయిపోయి అందులోని సామాను చెల్లాచెదురుగా రోడ్డుమీద పడ్డాయి. కృష్ణమూర్తికి కుడి కాలర్ బోను చిట్టింది. మిగిలినవాళ్ళకు పెద్ద దెబ్బలేమీ తగలేదు. కారు మరొక పల్లీ కొట్టి ఉంటే ప్రక్కనున్న 20 అడుగుల గోతిలో పడిపోయేవారు. అది చూసి భయంతో గుండెలు దడదడలాడుతుండగా, ఇంత భయంకరమైన ప్రమాదం నుండి తమ ప్రాణాలు కాపాడింది స్వామి అనుగ్రహమే అని గ్రహించి వాళ్ళు మనస్సులోనే సమస్కరించుకున్నారు. తర్వాత ఈ ప్రమాదం గురించి తెలిసి అతని స్నేహితులు కార్లో వచ్చి బెంగళూరు తీసుకెళ్ళారు.

సరిగ్గా అదే సమయంలో అంటే, ఉదయం 10 గంటల 50 నిమిషాలకు స్వామి ప్రశాంతి నిలయంలో ఎయిర్పోర్టు ఆఫీసర్ ఉబరాయ్తో, “ఇప్పుడే మీ ఫ్రెండు మద్రాసు కృష్ణమూర్తి, అతని భార్య, మరో స్నేహితుడు ప్రయాణిస్తున్న కారు నాలుగు పల్లీలు కొట్టింది. మరో పల్లీ కొట్టకుండా ఆపి, అటూ ఇటూ వచ్చే కార్లనుకూడా ఆపి

వాళ్ళను కాపాడేను. దున్నపోతు కృష్ణమూర్తికి బుద్ధిలేదా? ‘స్టార్ట్ అర్లీ, డ్రైవ్ స్లోలీ, రీచ్ సేఫ్లీ’ అని నేనెన్నిసార్లు చెప్పాను” అన్నారు.

తర్వాత ఉబరాయ్ కృష్ణమూర్తికి స్వామి సంభాషణ అంతా చెప్పాడు. ఈసారి తాను పుట్టపర్తి వెళ్ళినప్పుడు స్వామి ఎలా మందలిస్తారో అని కృష్ణమూర్తి భయపడ్డాడు. పదిహేను రోజుల తరువాత వెళ్ళినప్పుడు స్వామి ప్రేమతో ఆయనను పలకరించి ఆశీర్వాదించేరు. ఈ ప్రమాదంగురించి ప్రస్తావించలేదు.

రెండు నెలల తర్వాత, స్వామి సమక్షంలో బృందావనం కాలేజి విద్యార్థుల సుద్దేశించి ఉపన్యసిస్తున్న సందర్భంలో కృష్ణమూర్తి తమకు జరిగిన కారు ప్రమాదం గురించి, స్వామి తమ ప్రాణాలను కాపాడడం గురించి ప్రస్తావిస్తూండగా, స్వామి మధ్యలో అతనిని ఆగమని చెప్పి, “నేను కాదు నిన్ను కాపాడింది. నువ్వు సాయిసంస్థలలో శ్రద్ధాసక్తులతో చేస్తున్న నిస్వార్థ సేవా పుణ్యఫలమే నిన్ను రక్షించింది” అన్నాడు.

ఆ తర్వాత కొన్నాళ్ళకి కృష్ణమూర్తి తమిళనాడు రాష్ట్ర సాయి సంస్థల అధ్యక్షునిగా నియమింపబడ్డాడు. ఇప్పటికీ సాయిసంస్థలో ప్రముఖ కార్యకర్తగా వ్యవహరిస్తున్నారు.

గ్యాస్ట్రిక్ అల్సర్ అదృశ్యం

కాశ్మీరు వాస్తవ్యుడైన సుప్రసిద్ధ ప్రొఫెసర్ సోమనాథ్ సరాఫ్ బాబావారి మహిమలగురించి, ఆర్తత్రాణ పరాయణత్వంగురించి విన్నాడు. కానీ, మొట్టమొదటి అనుభవపూర్వకమైన సంఘటన 1974లో ఆఫ్ఘనిస్థాన్‌లోని కాబూల్‌లో ఉండగా జరిగింది. వారి అనుభవం వారి మాటల్లోనే.....

“శ్రీమతి షాన్‌గ్లా, సంసార బాధ్యతలుగల మధ్యవయస్కురాలు, మా స్నేహితుడి దగ్గరి బంధువు. ఆమె గ్యాస్ట్రిక్ అల్సర్‌తో బాధపడుతూంది. ఇంట్లోనే ఉంచి వైద్యం చేయిస్తున్నారు. కానీ, వ్యాధి తీవ్రతరమై, నేను చూసేటప్పటికి బొకబొకమని బకెట్‌లోకి రక్తం కక్కుతోంది. వ్యాధి బాగా ముదిరిపోయింది. వెంటనే

హాస్పిటల్‌లో చేరిస్తే ఏమైనా ప్రయోజనం ఉండవచ్చునని డాక్టరు అనగానే, వెంటనే వాళ్ళు ఎంబులెన్సులో అబుసేన హాస్పిటల్‌లో చేర్పించడానికి తీసుకువెళ్ళేరు. ఆ దృశ్యంతో నా గుండె చెదిరిపోయింది.

కాబూల్‌లోనే సాయి భక్తుడయిన నా మిత్రుడి ఇంటికి వెళ్ళేను. అక్కడ నిలువెత్తు బాబా ఫోటో హాల్లో ఉంది. మా మిత్రులతో కుశలప్రశ్నలయ్యేక, ఆ ఫోటో ముందు మోకరిల్లి, “బాబా! నువ్వు నిజంగా దైవశక్తిస్వరూపుడ వయితే ఆ షాన్‌గ్లా వ్యాధి నివారించి ఆయుర్దాయం ప్రసాదించు” అని ప్రార్థించేను. నేను కళ్ళు తెరిచేటప్పటికి ఎక్కడినుంచి వచ్చిందో ఫోటో ముందు గుప్పెడు విభూతి పడింది. అంతేకాదు. ఆ హాలంతా సుగంధభరితమైన ఆ విభూతి వాసన వ్యాపించింది. నా స్నేహితుని ఇంట్లోవాళ్ళు ఈ వింత చూసి, ఆశ్చర్యచకితులయ్యేరు. వాళ్ళు అంతకుముందు ఇటువంటి అద్భుత సంఘటన చూసియుండలేదు.

నేను వెంటనే బయల్దేరి, ఆ విభూతి తీసుకుని అబూసేన హాస్పిటల్‌కి వెళ్ళేను. ఆమెని ఎమర్జెన్సీ వార్డులో పెట్టేరు. ఆమెకి స్పృహ లేదు. ఊపిరికూడా అందడంలేదని ఆక్సిజన్ మాస్క్ పెట్టేరు. ఆమె బ్రతుకుతుందన్న ఆశ ఎవరికీ ఉన్నట్టు లేదు. నేను ఆమె నోటిలో కొంచెం విభూతి వేస్తానంటే, ఎవరూ అభ్యంతరపెట్టలేదు. “బాబా, నీదే భారం” అని ప్రార్థించి, డాక్టరు సహాయంతో ఆమె పెదవులు తెరచి కొంచెం విభూతి వేసేను.

కొన్ని నిమిషాల్లో ఆమె కళ్ళు తెరిచింది. సులభంగా శ్వాస ఆడుతున్నట్టుంది. కడుపులో బాధ ఉన్నట్టు లేదు. మొహం ప్రశాంతంగా ఉంది. డాక్టరు ఆమె స్థితిలో వచ్చిన మార్పుచూసి, ఇది నిజమా అన్నట్టు ఆశ్చర్యంగా చూస్తూ, నాగురించి, నేను తెచ్చిన విభూతిగురించి వివరాలు అడిగి, ఆమె పరిస్థితి మరుసటిరోజువరకు అలాగే స్థిరంగా ఉంటే, ఎక్స్‌రే తీసి ఆపరేషన్ సంగతి ఆలోచిస్తానన్నాడు. “బాబా, నీదే భారం” అని మళ్ళీ తల్చుకుని, ఆ విభూతి చికిత్స చేస్తూ ఉండమని చెప్పి, మళ్ళీ ఎల్లుండి వస్తానని చెప్పి వచ్చేశాను.

ఆమె కులాసాగా ఉందని తెలిసి, రెండో రోజున మధ్యాహ్నం వెళ్ళేను. ఎక్స్రే తీస్తే, గేస్ట్రిక్ అల్సర్ అదృశ్యమైంది! మళ్ళీ ఆమెను ఆ సంఘటన తరువాత 16 సంవత్సరాలకి 1990లో చూశాను. మళ్ళీ ఎటువంటి గేస్ట్రిక్ సమస్య లేకుండా నిక్షేపంగా ఉంది.”

ఎన్నో ఉన్నత పదవులను చేబట్టి, కీర్తి గడించిన ప్రొఫెసర్ సోమనాథ్ సరాఫ్, పుట్టపర్తి వచ్చి భగవాన్ బాబావారి అనుగ్రహపూర్వకమైన ఆదేశంతో శ్రీ సత్యసాయి డీమ్డ్ యూనివర్సిటీ వైస్ ఛాన్సలర్గా 1985 సం॥లో నియోగించబడి, 1990 సం॥ వరకు కొనసాగి జీవితాన్ని సార్థకం చేసుకున్నాడు.

హైజాక్ అయిన గోల్డ్స్టీన్ ప్లేను

1986 ఆగస్టు, సెప్టెంబరు నెలల్లో సతీ సమేతంగా డాక్టర్ మైఖేల్ గోల్డ్స్టీన్ (యుఎస్ఎ) ప్రశాంతి నిలయంలో ఉన్నాడు. అప్పుడాయన శ్రీ సత్యసాయి సంస్థల వరల్డ్ కౌన్సిల్ మెంబరుగా చాలా భక్తి శ్రద్ధలతో బాధ్యతలను నెరవేరుస్తూ స్వామి అనుగ్రహానికి పాత్రుడయ్యేడు.

ప్రశాంతి నిలయంలో విద్యార్థుల డ్రామా రిహార్సల్ చూడటానికి గోల్డ్స్టీన్ని వెంటపెట్టుకుని కాలేజి ఆడిటోరియం వెళుతూ, “ఇలా నా వెంట కార్లో రావడం నీకు ఇదే ఆఖరిసారి. ఇది నీకు ఆఖరి అవకాశం” అన్నారు స్వామి.

వెంటనే కార్లోనే స్వామి పాదాలు పట్టుకుని గోల్డ్స్టీన్, “స్వామీ, నవంబరులో తమ బర్త్ డేకి, తర్వాత అనేక కార్యక్రమాలకి వచ్చి పాల్గొనాలని ఉత్సాహపడుతున్నాను” అని ప్రాధేయపడ్డాడు.

“అయితే, నీ అమెరికా ప్రయాణం ఒకరోజు వాయిదా వేసుకో” అన్నారు, స్వామి.

గోల్డ్స్టీన్ దంపతులు సెప్టెంబరు 3వ తేదీన బెంగళూరునుండి బయల్దేరి బొంబాయి వెళ్ళి, అక్కడ సంస్థపరమైన పనులు చక్కబెట్టుకుని, 5వ తేదీన బొంబాయినుండి ప్యాస్ అమెరికన్ ఫ్లయిట్లో అమెరికా బయల్దేరి వెళ్ళడానికి నిశ్చయించుకున్నారు. అయితే,

స్వామి ఒకరోజు ఆగి వెళ్ళమన్నారు కదా అని గోల్డ్స్టీన్ 4వ తేదీన బెంగళూరునుండి బయల్దేరి వెళ్ళి బొంబాయిలో తను ముందుగానే రిజర్వ్ చేసుకున్న 5వ తేదీన అమెరికా వెళ్ళే ఫ్లయిట్ సతీ సమేతంగా ఎక్కాడు.

ప్లేను బయల్దేరిన తరువాత కరాచీలో ఇద్దరు టెర్రరిస్టులు ప్లేన్లో మెషీన్ గన్స్తో ఎక్కి భీభత్సం సృష్టించేరు. ప్లేన్ హైజాక్ చేసి, ఏథెన్స్కి మళ్ళించి, అక్కడ అంత క్రితం పట్టుబడిన టెర్రరిస్టులను విడిపించాలని వారి లక్ష్యం. గోల్డ్స్టీన్ భార్య ప్రక్కనే ఉన్న స్టూవర్డెస్ కణతపైన గన్ ఆనించి ఒక టెర్రరిస్టు, “ఏవిధంగానూ మా పనికి అవరోధం కలగకుండా కూర్చుని ముందు మీ పాస్పోర్టులను బయటపెట్టండి” అని హెచ్చరించేడు. రెండో ఉగ్రవాది ఆ పాస్పోర్టులను తీసుకుని తనిఖీ చేస్తున్నాడు. ఆ పాస్పోర్టులు ‘జ్యూ’ (Jew) జాతివాళ్ళ వయితే వాళ్ళని ఖచ్చితంగా చంపేస్తారని తెలిసిన జ్యూ జాతికి చెందిన గోల్డ్స్టీన్ మనస్సులోనే సాయినామస్మరణ చేస్తున్నాడు. అతని భార్య సరే సరి. అందులో కొందరు ఎదురు తిరిగే ప్రయత్నం చేయగా టెర్రరిస్టులు నిర్దాక్షిణ్యంగా పురుషులు, స్త్రీలు, పిల్లలు అనే భేదం లేకుండా కాల్చి చంపేరు.

17 గంటల తరువాత ఇంధనం అయిపోవచ్చినదని గ్రహించి ప్లేను ఏథెన్సు వెళ్ళే అవకాశం లేక ఒక చిన్న ఎయిర్పోర్టులో ప్లేను లాండింగ్కి అనుమతించి, హైజాకర్లు ప్రయాణికులను క్షణాల్లో దిగిపొమ్మన్నారు.

గోల్డ్స్టీన్ దంపతులు మళ్ళీ ఇండియా వచ్చి ప్రాణాలు కాపాడిన సాయి భగవానునికి కృతజ్ఞతాభివందనములు తెలియజేశారు.

అప్పుడు స్వామి, “5వ తారీఖున బయల్దేరిన ప్లేనులో మీరిద్దరూ కాల్చబడి మరణించడం చూసి, మీ ప్రయాణాన్ని ఒకరోజు పోస్టుపోస్ట్ చేసుకొమ్మన్నాను. కానీ, మీరు రిజర్వ్ చేసుకున్న టికెట్ల ప్రకారం 5వ తేదీన ప్లేనులోనే అమెరికాకు బయల్దేరారు. అయినా మీ ప్రార్థన మన్నించి మీ ప్రాణాలను రక్షించేను” అన్నారు.

(సశేషం)

నాయకత్వ శిక్షణ

శ్రీ సత్యసాయి ఉన్నత విద్యాసంస్థ, ప్రశాంతి నిలయంలో 49 దేశాలనుండి వచ్చిన 200 మంది యువతీ యువకులు 2016 జులై 8వ తేదీ నుండి 2016 జులై 11వ తేదీవరకు 'నాయకత్వం' (Sri Sathya Sai International Youth Leadership Programme)లో శిక్షణ పొందారు. వీరు జులై 11 సాయంత్రం సాయికుల్వంట్ హాల్లో పట్టాలనందుకున్నారు. ఈ శిక్షణకు సంబంధించి వివిధ అంశాలకు, విధి విధానాలకు భగవాన్ బాబావారి ప్రబోధముల ఆధారంగా 2014లో రూపకల్పన జరిగింది. యువతీ యువకులకు అంతర్జాలం ద్వారా మౌలిక సూత్రాలలో శిక్షణ ఇచ్చి, తదుపరి వారికి శ్రీ సత్యసాయి ఉన్నత విద్యాసంస్థ, ప్రశాంతి నిలయంలో తరగతులను నిర్వహించారు. సమాజసేవలో పాల్గొనడం ఈ శిక్షణలో ఒక ముఖ్యంశం. భగవాన్ బాబావారి జీవిత చరిత్ర, వారి ప్రబోధములు, శ్రీ సత్యసాయి అంతర్జాతీయ సంస్థగురించిన అవగాహన, నాయకత్వంపై భగవాన్ బాబావారి సందేశములు, నేడు యువతరం ఎదుర్కొంటున్న సవాళ్ళు, ప్రేమాస్తుడమైన భాషణ, బృందంగా పనిచేసేటప్పుడు తోటివారికి సహకరిస్తూ క్రియాశీలకంగా వ్యవహరించడం ఈ శిక్షణలో చోటుచేసుకున్న మరికొన్ని అంశాలు.

జులై 11వ తేదీన సాయంవేళలో యునైటెడ్ కింగ్డమ్ నుండి వచ్చిన శ్రీ దేవేశ్ టంకారియా 'నాయకత్వ శిక్షణ' కార్యక్రమానికి అంతర్జాతీయంగా యువతీ యువకులనుండి మంచి స్పందన లభించిందన్నారు. శిక్షణ

పొందినవారు శ్రీ సత్యసాయి అంతర్జాతీయ సంస్థలో ప్రధాన భూమికను పోషించడానికి సిద్ధంగా ఉన్నారన్నారు. సెలెనా రికార్డ్ (ఆర్జెంటైనా) శిక్షణా సమయంలో తనకు కలిగిన అనుభవాలను సభాసదులతో పంచుకున్నారు. అనంతరం, నాయకత్వ శిక్షణ పథకాన్నిగురించి ఒక లఘుచిత్రాన్ని ప్రదర్శించారు. తదుపరి, సాయి యువత సభ్యులు 'సేవకత్వం నుండి నాయకత్వానికి' సంగీత కార్యక్రమాన్ని సమర్పించారు.

2016 జులై 12 నుండి 2016 జులై 14 వరకు ప్రశాంతి నిలయంలో జరిగిన సమ్మేళనంలో 70కి పైగా దేశాలనుండి వచ్చిన 3000 మంది యువతీ యువకులు పాల్గొన్నారు. సోషల్ మీడియా ద్వారా ఎందరో ప్రముఖులు సాయియువతను, ప్రపంచ యువజన సమ్మేళన నిర్వాహకులను అభినందిస్తూ సందేశాలను పంపారు.

భారత ప్రధాని శ్రీ నరేంద్ర మోడి, ప్రశాంతి నిలయంలో ప్రపంచ యువజనసమ్మేళనంలో పాల్గొంటున్న నా యువ స్నేహితులందరికీ నా అభినందనలు అన్నారు. 'నరేంద్రమోడి అప్లికేషన్' ద్వారా యువజనులు వారి అనుభవాలను తమతో పంచుకోవాలన్నారు. స్వచ్ఛ భారత్ లక్ష్యాన్ని చేరుకోవడానికి యువత ముందడుగు వేయా లన్నారు.

రష్యా పర్యటనలో ఉన్న ఆంధ్రప్రదేశ్ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు పీటర్స్ బర్గ్ నుండి అభినందనలు తెలిపారు.

ఫతీన్ గడ్ ముఖ్యమంత్రి డా॥ రామన్ సింగ్ ప్రపంచ యువజనులు చేయి చేయి కలిపి ప్రపంచంలో శాంతిని,

న్యాయాన్ని, మానవత్వాన్ని పెంపొందించడానికి కృషి చేయాలన్నారు.

ప్రపంచ యువజన సమ్మేళనం ఆయా దేశాల జాతీయ పతాకాలను ధరించిన సాయి యువత సభ్యుల ర్యాలీతో ప్రారంభమైంది. యువ జనులను ఉద్దేశించి ప్రసంగిస్తూ, అంతర్జాతీయ సాయి యువత కోఆర్డినేటర్ డా॥ శివేంద్రకుమార్, భగవాన్ బాబావారి దివ్యత్వాన్ని గురించి చిన్న వయసులోనే తెలుసుకోవడం అదృష్టంగా భావించాలన్నారు. సంస్థలోని పెద్దలనుండి అమూల్యమైన విషయాలను గ్రహించి ఎదగాలన్నారు. భగవాన్ జీవిత ఘట్టాలను, సందేశామృతాన్ని ఆధునిక ప్రక్రియలద్వారా పదిలపరచాలన్నారు.

ప్రశాంతి కౌన్సిల్ చైర్మన్ డా॥ నరేంద్రనాథ్ రెడ్డి క్రీడలకు, కళలకు, సృజనాత్మకతకు సంబంధించిన అంశాలతో నిర్వహించబడుతున్న మొట్టమొదటి యువజన సమ్మేళనమిది అన్నారు. యువజనులు ధైర్యంగా, దయగా మెలగుతూ, ప్రశాంతచిత్తులై ఉల్లాసంగా ఉండాలన్నారు.

సాయిసంస్థల దేశీయ అధ్యక్షులు శ్రీ నిమీష్ పాండ్య యువజనులు ఆత్మవిశ్వాసాన్ని పెంపొందించుకొని, భగవాన్ బాబావారిని అత్యంత సన్నిహితునిగా భావించి ప్రేమద్వారా, సేవద్వారా మనసుపై నియంత్రణ సాధించాలన్నారు. వీరి ప్రసంగానంతరం వెనిజులా సాయి యువత సభ్యులు 'నా గమ్యము' పాటను ఆలపించారు.

నాటి ముఖ్య అతిథి, కేంద్ర మంత్రివర్యులు శ్రీ పీయూష్ గోయెల్ భగవాన్ బాబావారి దివ్య జీవితం స్ఫూర్తిదాయకమన్నారు. వారిని అనుసరిస్తూ, దివ్యపథంలో ముందుకు సాగుదాం అని పిలుపునిచ్చారు. మనకంటే తక్కువస్థాయిలో ఉన్నవారికి తోడ్పడి, వారి జీవన ప్రమాణంలో మార్పు తీసుకురావడం ఎంతో అనందదాయకం అన్నారు. ఈ సమ్మేళనంలో చర్చిస్తున్న అంశాలు ప్రపంచ మానవాళిలో మార్పు తీసుకురాగలవని, ఇందులో పాల్గొన్న ప్రతి వ్యక్తి మహత్తరమైన సందేశాన్ని, అనుభూతులను తనవెంట తీసికొని వెళతారని తాను హృదయపూర్వకంగా విశ్వసిస్తున్నానన్నారు.

తదుపరి, ఆశ్రమంలోని ప్రదర్శన శాలలో “సదా సంసిద్ధుడవై, స్థిరచిత్తుడవై ముందుకు సాగి గమ్యం చేరుకో” ఇతివృత్తంగా ఒక ప్రదర్శనను నిర్వాహకులు ప్రారంభించారు.

అనంతరం, పూర్ణచంద్ర సభామండపంలో సాయి యువత సభ్యులు సమావేశమై భగవాన్ బాబావారి దివ్య సందేశాన్ని విన్నారు. ఈ సందేశములో భగవాన్ సత్యము ఏదో ఒక ప్రదేశానికి పరిమితంకాదు, ప్రపంచాని కంతటికీ వర్తిస్తుంది. సేవగా పరిణామం చెందే ప్రేమే అత్యుత్తమమైన ఆధ్యాత్మిక సాధన అన్నారు.

ఆరోజు సాయంవేళలో కుల్పవత్ హాలులో రష్యా నుండి వచ్చిన ఓల్గా బరనోవా భగవాన్ పట్ల మన విశ్వాసం దృఢంగా, నిబంధనలకతీతమైనదిగా ఉండా లన్నారు.

ఐఎఎస్ అధికారి శ్రీ హరిరంజన్ రావు ప్రసంగిస్తూ, సమాజానికి, స్వదేశానికి సేవ చేయడానికి అవకాశాలు ఉంటూనే ఉంటాయని, వాటిని సద్వినియోగం చేసుకోవాలన్నారు.

తదుపరి ప్రసంగించిన శ్రీ వి.వి.ఎస్. లక్ష్మణ్ క్రికెట్ ఆటలో అంతర్జాతీయ స్థాయిలో ప్రతిభను కనబరచి, ‘పద్మశ్రీ’ పురస్కారాన్ని అందుకున్నారు. వీరు భగవద్గీతను ఉంటకిస్తూ, కర్మఫల త్యాగముయొక్క ప్రాముఖ్యాన్ని వివరించారు. అంతర్వాణిని అనుసరించాలన్నారు. భగవాన్ బాబావారు ప్రేమస్వరూపులు. ప్రేమే అన్నింటికీ మూలం, ప్రేమే మన మార్గం, ప్రేమే మన లక్ష్యం అన్నది సాయి యువజన సమ్మేళనంయొక్క ఇతివృత్తం కూడా అన్నారు.

వీరి ఉపన్యాసానంతరం యునైటెడ్ ఆరబ్ ఎమిరేట్స్, నేపాల్, మారిషస్, ఇండొనేషియా, ఫిజి మరియు భారత దేశంలోని వివిధ రాష్ట్రాలనుండి వచ్చిన సాయి యువత సభ్యులు, ‘డాన్సింగ్ టు ది డివైన్ రిథమ్ - ది సాయి వే’ సాంస్కృతిక కార్యక్రమాన్ని సమర్పించారు.

శ్రీ సత్యసాయి ప్రపంచ యువజనోత్సవం రెండవ రోజున ఉదయం సాయి యువత సభ్యులు హిల్స్ వ్యా స్టేడియంలో యోగా, తైచి విన్యాసాలలో శిక్షణ పొంది, వాలీబాల్, బాస్కెట్ బాల్, ఫుట్ బాల్ ఆటలు ఆడారు.

తదుపరి, శ్రీకృష్ణ, బుద్ధ, జీసస్ తదితర దేవతామూర్తుల విగ్రహాలను దర్శిస్తూ, హనుమగిరిని అధిరోహించి హనుమంతుని చరణాలచెంత భక్తిగీతాలను ఆలపించారు.

అనంతరం, సాయికుల్యంత్ హాలులో జరిగిన సమావేశంలో కుమారి సాయి ఉషహరిదాస్ ప్రసంగిస్తూ, భగవాన్ బాబావారి దివ్యప్రేమ మనలో నిబిడీకృతమైన శక్తిని జాగృతం చేసి, మనం ఉన్నత శిఖరాలను అధిరోహించేటట్లు చేయగలదన్నారు.

డా॥ చాందిని మాట్లాడుతూ, స్త్రీలు శక్తిస్వరూపులని, వారు సీతామాతను ఆదర్శంగా తీసుకొని ధర్మవర్తనులై ఉండాలన్నారు.

కుమారి అలిదా పార్బ్ యువతీ యువకులు తమను భగవాన్ బాబావారు ఎప్పుడూ గమనిస్తూనే ఉంటారన్న అవగాహనతో మెలగాలన్నారు. సర్వకర్మలను స్వామికి అర్పితం చేయాలన్నారు.

భజనానంతరం యువతీ యువకులు పూర్ణచంద్ర ఆడిటోరియంలో సమావేశమయ్యారు. వారిని ఉద్దేశించి ప్రసంగిస్తూ డా॥ చంద్రశేఖర్ నారాయణ్, డైరెక్టర్ ఆఫ్ రీసర్చ్, ఐబిఎమ్, యుఎస్ఎ, ప్రకృతి వనరుల వినియోగంపై జాగరూకతతో వ్యవహరించి మనకు ఆవాసమైన పుడమి తల్లిని గౌరవించాలన్నారు.

తదుపరి, ప్రపంచంలోని వివిధ ప్రాంతాలకు చెందిన యువతీ యువకులు వారు సాయిసంస్థలలో పని చేసేటప్పుడు పొందిన వ్యక్తిగత అనుభవాలను తెలియ జేశారు.

ఆరోజు మధ్యాహ్నం జరిగిన సమావేశంలో చర్చించిన అంశాలలో ఆధ్యాత్మిక సంసిద్ధత; ప్రేమను పెంపొందించి అంతరంగంలో ప్రశాంతతను, ఆనందానుభూతిని ప్రసాదించడంలో నామస్మరణ పాత్ర; నిస్వార్థ సేవయొక్క ఆధ్యాత్మిక వైశిష్ట్యము; దుఃఖభాజనుల అవసరాలను గుర్తించి వారి బాధలను తొలగించడానికి చర్యలు తీసుకోవడం; సామాజిక మాధ్యమాలద్వారా తోటి యువతీ యువకుల సహకారంతో ఆధ్యాత్మిక అంశాలకు సంబంధించిన లఘుచిత్రాలను తయారుచేయడం మొదలైనవి ఉన్నాయి.

ఆరోజు సాయంవేళలో సాయికుల్యంత్ హాలులో ఇద్దరు వక్తలు ప్రసంగించారు. ఇటలీ సాయి యువత సభ్యులు శ్రీ లోరెంజో కసాడియో నవవిధ భక్తి సూత్రాలను వివరిస్తూ, స్నేహం అత్యుత్తమమైనది అన్నారు.

టాటా ఫౌండేషన్ కు ఎగ్జిక్యూటివ్ డైరెక్టర్ గా ఉన్న శ్రీ ఆర్. వెంకటరమణన్ అననుకూలములకు వెరువకూడ దని, కష్టముకూడా మంచికి దోహదపడుతుందని భావించాలన్నారు. భగవాన్ బాబావారి సందేశానుసారము సేవలో పాల్గొని, ఇతరులకు స్ఫూర్తి నందించాలన్నారు. శ్రీ వెంకటరమణన్ సాయి విశ్వవిద్యాలయ పూర్వ విద్యార్థి.

అంతకుముందు జోన్ 9 యూత్ కోఆర్డినేటర్ శ్రీ దాసన్ రెడ్డి సాయి ప్రపంచ యువజన సమ్మేళనం రెండవ రోజు చర్చించిన విషయాలను, చేపట్టిన కార్యక్రమాల వివరాలను క్లుప్తంగా తెలియజేశారు.

తదుపరి సాయి యువత సభ్యులు, “మానవాళి పరివర్తనకు ప్రేమే మార్గము” నాటికను సమర్పించారు. వివిధ రాజకీయ సిద్ధాంతాలను అనుసరించేవారు, మతవిశ్వాసాలను అనుసరించేవారు ఐకమత్యంతో వ్యవహరించడం మానవాళిలో మార్పుకు అవసరమని ఈ నాటిక సందేశం.

ప్రపంచ యువజనోత్సవం మూడవ రోజున శ్రీ బ్రిజేష్ బమాల్వా స్వామి దివ్యలీలలను వివరిస్తూ, ప్రేమ సేవగా వ్యక్తం కావాలన్నారు.

దక్షిణ అమెరికా నుండి వచ్చిన శ్రీ జులియో భగవాన్ బాబావారి సర్వవ్యాపకత్వాన్ని, సర్వశక్తిమంతత్వాన్ని వ్యక్తిగత అనుభవాలద్వారా గ్రహించాలన్నారు.

డా॥ చంద్రశేఖర్ నారాయణ్ నేటి సమాజంలో కూడా మానవతా విలువలను పాటిస్తూ, వృత్తిపరంగా విజయాన్ని సాధించవచ్చునన్నారు.

ఆ తరువాత, పూర్ణచంద్ర ఆడిటోరియంలో శ్రీ సత్యసాయి సెంట్రల్ ట్రస్టు సభ్యులు శ్రీ ఆర్.జె. రత్నాకర్ సాయి యువతను ఉద్దేశించి ఇచ్చిన ప్రసంగంలో ప్రతి సమస్యకూ ఒక పరిష్కారం ఉంటుందని, సానుకూల దృక్పథంతోనే విజయం సాధ్యమవుతుందన్నారు. భగవాన్ పట్ల దృఢవిశ్వాసంతో మెలగాలన్నారు. భగవాన్ ని

హృదయంలో ప్రతిష్ఠించుకుంటే జీవితం నిత్యోత్సవం అవుతుందన్నారు. ఇతరుల మంచిచెడ్డలను బేరీజు వేయడం వలన విలువైన సమయం వృథా అవుతుందని, ఇంకా తోటివారికి ప్రేమను పంచే అవకాశం కోల్పోతామన్నారు.

తదుపరి సాయి యువత సభ్యులు భారతదేశంలో శ్రీ సత్యసాయి విద్యాజ్యోతి పథకానికి సంబంధించిన విషయాలను తెలియజేశారు.

ఆరోజు మధ్యాహ్నం పూర్ణచంద్ర ఆడిటోరియంలో డా॥ శివేంద్రకుమార్ సత్యసాయి యువత భవిష్యత్ కార్యాచరణను తెలియజేశారు.

శ్రీ నిమీష్ పాండ్య యువతీ యువకులు సర్వ కార్యాలనూ స్వామికి సమర్పించాలన్నారు. 'నేనే కర్తను' అనే భావాన్ని విడనాడాలన్నారు.

డా॥ నరేంద్రనాథరెడ్డి సాయి భగవానునితో ప్రేమానుబంధాన్ని దృఢపరచుకోవాలన్నారు.

అనంతరం ప్రసారమైన దివ్య సందేశంలో భగవాన్ బాబావారు ప్రేమే అత్యంత శక్తివంతమైన ఆయుధం అన్నారు. ఇంద్రియ నిగ్రహ అవశ్యకతనుగురించి నొక్కి చెప్పారు.

సాయి యువత సభ్యులు శ్రీ సత్యసాయి యువజన సమ్మేళనానికి ముగింపు కార్యక్రమంగా, 'సింఘనీ ఫర్ సాయి' సంగీతాన్ని వినిపించారు. ప్రేమ, కృతజ్ఞత, ఆనందం ఈ విభావరిలో ప్రధానాంశాలు.

ఆషాఢ ఏకాదశి

జులై 15వ తేదీన ఉదయం మహారాష్ట్ర మరియు గోవా భక్తులు ఆషాఢ ఏకాదశిని పురస్కరించుకొని, వర్కరీ సంప్రదాయరీతిలో ప్రత్యేకంగా రూపొందించి అలంకరించిన పల్లకీలో శ్రీ సాయివిఠలుని సాయికుల్యంత్ హాలులోకి ఊరేగింపుగా తీసుకువచ్చారు. మరాఠీ భక్తిగీతాలకు అనుగుణంగా యువ భక్తులు నర్తించారు.

మహారాష్ట్ర, గోవా సాయి సంస్థల అధ్యక్షులు శ్రీ రమేష్ సావంత్ సాయిసంస్థలు ఆయా రాష్ట్రాలలో

నిర్వహించిన సేవాకార్యక్రమాలను తెలియజేశారు. జ్ఞానదేవ్, నామ్దేవ్, తుకారాం వంటి భక్తాగ్రేసరులు జన్మించిన పుణ్యభూమి మహారాష్ట్ర అన్నారు.

అనంతరం కుమారి ముగ్ధ వైశంపాయన్ మరాఠీలో, హిందీలో భక్తిగీతాలను ఆలపించారు.

ఆరోజు సాయంవేళలో మహారాష్ట్ర యవత్మల్ జిల్లా బాలవికాస్ బాలలు సంత సవతామాలి గాథను నృత్యరూపంలో ఆవిష్కరించారు.

ఆషాఢ ఏకాదశి వేడుకలు రెండవ రోజున గణేశ వందనంతో ప్రారంభమయ్యాయి. నాసిక్ భక్తులు శ్రీ కౌస్తుభ్ జోషి నర్తించారు. పండిట్ మిలింద్ రాయ్కర్, వారి కుమారులు వయొలిన్ వాదనను వినిపించారు. ఆరోజు సాయంవేళలో కూడా భక్తి సంగీత కార్యక్రమాలు జరిగాయి.

జులై 17వ తేదీన సాయం సమయంలో శ్రీ సత్యసాయి విశ్వవిద్యాలయం, ప్రశాంతి నిలయం విద్యార్థులు గురు శిష్యుల మధ్య ఉండవలసిన సంబంధ బాంధవ్యాన్ని తెలియజేస్తూ, **సద్గురు సందేశం** నాటికను సమర్పించారు. ఈ నాటికలో గౌతమ బుద్ధ, స్వామి వివేకానంద, శిరిడీ సాయి జీవిత చరిత్రలలోని ఘట్టాలు చోటుచేసుకున్నాయి. ఈ నాటిక సందేశం సద్గురువు సర్వోత్కృష్టమైన సత్యానికి ప్రతీక.

గురుపూర్ణిమ

2016 జులై 19వ తేదీన ఉదయం సాయికుల్యంత్ హాలులో విద్యార్థులు భగవాన్ కి వందనములు అర్పిస్తూ బ్రాస్ బ్యాండ్ వాదనను వినిపించారు. 'గురుబ్రహ్మ నీవే పరంజ్యోతి నీవే' పాట పాడారు.

అనంతరం, శ్రీ సత్యసాయి సెంట్రల్ ట్రస్టు సభ్యులు శ్రీ వి. శ్రీనివాసన్ తమ ప్రసంగంలో నిస్వార్థ సేవ, సత్సంగముల ప్రాముఖ్యాన్ని వివరించారు. భగవాన్ బాబా ప్రాపంచిక సమస్యలను పరిష్కరించడానికి అవతరించ లేదని, మానవుణ్ణి పరివర్తనకు లోనుగావించి, తనలో అంతర్లీనంగా ఉన్న దివ్యత్వాన్ని గుర్తించేటట్లు చేయడానికే అవతరించారన్నారు.

అనాడు ప్రసారమైన దివ్యసందేశములో భగవాన్ బాబా పాపభీతిని, దైవప్రీతిని, సంఘనీతిని ప్రతి ఒక్కరూ పెంపొందించుకోవాలన్నారు.

ఆరోజు సాయంవేళలో గ్రీన్ కు చెందిన శ్రీ జార్జి బెబెడెలిస్ తమ ప్రసంగంలో అద్వైత సిద్ధాంతాన్ని ప్రస్తావించారు. భగవాన్ బాబా బాహ్యరూపానికి మాత్రమే పరిమితం కాలేదు; వారు సర్వత్రా వ్యాపించిన దివ్యత్వము, వారు గుణాతీతులు అన్నారు.

తదుపరి, చెన్నైనుండి వచ్చిన శాంతల సుబ్రమణియన్ వేణుగానాన్ని వినిపించారు. వీరు గురుపూర్ణిమ వేడుకలలో పాల్గొనడానికి బెంగళూరునుండి ప్రశాంతి నిలయానికి వస్తూండగా ప్రమాదానికి గురి అయ్యారు. ఆ స్థితిలో ప్రయాణం చేయవద్దని వైద్యులు సలహా ఇచ్చినా, స్వామివారి దివ్యసన్నిధిలో వేణుగానాన్ని వినిపించాలనే ఆర్తితో, పట్టుదలతో ప్రయాణాన్ని కొనసాగించి, ప్రశాంతి నిలయం చేరుకొని భక్తి గీతాలు వినిపించి భక్తులను అలరించారు.

విదేశీ భక్తుల సంకీర్తన కార్యక్రమాలు

జులై 8వ తేదీన దక్షిణాఫ్రికా సాయి భక్తులు భగవాన్ బాబావారి అవధులులేని ప్రేమతత్వాన్ని కీర్తిస్తూ భక్తిగీతాలను ఆలపించారు. దైవంతో మనలను మనం అనుసంధానం గావించుకుంటే జీవితం ధన్యమవుతుందన్న స్వామి దివ్యవాక్కులను గుర్తుచేస్తూ, “మానస భజరే గురుచరణం” పాట పాడారు.

జులై 9వ తేదీన మారిషస్ భక్తులు తమ సాంస్కృతిక కార్యక్రమాన్ని గణేశ ప్రార్థనతో ప్రారంభించారు. “స్వామీ, మీ ప్రేమే మా ప్రాణం, మా సర్వం” అంటూ మారిషస్, హిందీ, ఇంగ్లీషు భాషలలో పాటలు పాడారు.

జులై 10వ తేదీన ఆస్ట్రేలియా భక్తులు పాడిన పాటలలో “ప్రేమకు రూపై నిలిచిన సాయికి స్వాగతం సుస్వాగతం... చెక్కిలిపైన చుక్కతో ఉన్న చక్కని సాయికి స్వాగతం” పాట భక్తులను ఆకట్టుకున్నది.

- దివి చతుర్వేది

వేదపఠనం, నగర సంకీర్తన ఎలా ప్రారంభమైనవి?

పోన్నూరు వేంకట భరద్వాజ

1963లో శ్రీ సత్యసాయి వేద శాస్త్ర పాఠశాల విద్యార్థులు, ఉపాధ్యాయులు తెల్లవారుఝామున లేచి, చిత్రావతి నదికి వెళ్ళి స్నానమాచరించి వచ్చేవారు. తెల్లవారుఝామున నదికి వెళ్ళాలంటే, ఆ మార్గమంతా చీకటి గుయ్యారంగా ఉండేది. అట్టి సమయంలో వేదం నేర్చే బ్రహ్మశ్రీ చెరుకుమిల్లి కామేశ్వర ఘనాపాఠీగారు వేద విద్యార్థులతో వేదం పలుకుతూ ముందు నడుస్తూంటే, మరికొందరు విద్యార్థులు నామసంకీర్తన చేసుకుంటూ వారి వెనుక నడిచేవారు. ఈవిధంగా ప్రతి దినం ఆ చీకట్లో బిగ్గరగా వేదమంత్రాలు పఠిస్తూ, భజన చేసుకుంటూ వెళ్ళడంవలన భయం పోయి ఆనందంగా ఉండేది. ఒకరోజు స్వామి వేదశాస్త్ర పాఠశాలకు వచ్చి మా అందరితో, “మీరు చేసే పని పదిమందికి ఆదర్శం కావాలి. కనుక, రేపటి నుండి నిలయం చుట్టూ వేదం చదువుతూ, భజనలు పాడుతూ మూడు సార్లు ప్రదక్షిణ చేసి, అటుపిమ్మట చిత్రావతికి వెళ్ళండి” అని ఆదేశించారు. నిలయంలో అట్లా మొదలైన వేదపఠనం, నగర సంకీర్తన ఈనాడు భగవాన్ సంకల్ప ప్రభావంతో శ్రీ సత్యసాయి సేవాసంస్థల ద్వారా విశ్వవ్యాప్తమైనవి. ❖

‘నేను - నాది’

ఒక గ్రామంలో ఒక శ్రీమంతుడు ఉండేవాడు. అదే గ్రామంలో ఒక పేద రైతు ఉండేవాడు. ఒక దినము ఈ శ్రీమంతుని పశువులు, రైతు పశువులు కొండ ప్రాంతానికి మేతకు వెళ్ళాయి. శ్రీమంతుని ఎద్దు, పేద రైతు ఎద్దు ఒకదానికొకటి ఢీకొని పోట్లాడుకున్నవి. రైతు ఎద్దు శ్రీమంతుని ఎద్దును పొడిచి చంపేసింది.

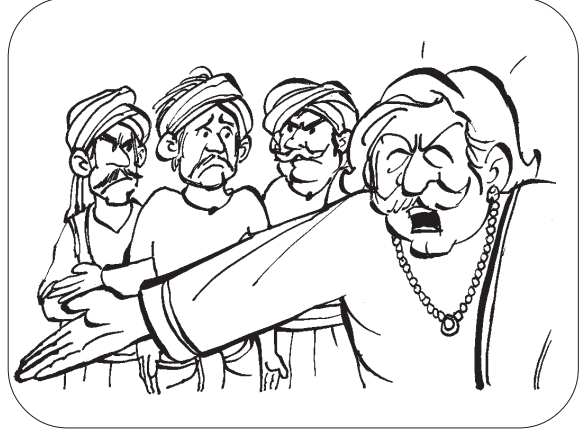

రైతు చాలా భయపడిపోయాడు. పరుగు పరుగున శ్రీమంతుని గృహము చేరాడు. అతని ముందు చేతులు కట్టుకొని నిలిచి దండాలు పెడుతూ, “అయ్యా! ఈనాడు జరుగకూడని పని ఒకటి జరిగిపోయింది” అన్నాడు. “ఏమిటది?” అడిగాడు శ్రీమంతుడు.

“స్వామీ! ఏమని చెప్పాలో తెలియడం లేదు” అని కంగారుతో, “అయ్యా! మీ ఎద్దు నా ఎద్దును పొడిచి చంపేసింది” అన్నాడు. శ్రీమంతుడు, “దీనికి నీవేమి చేస్తావులే! మానవులే అహంకారంచేత కన్నామిన్నా గానక పోట్లాడుతూ ప్రాణాలు తీసుకుంటున్నారు. ఇంక ఈ పశువులు అట్లా చేయడంలో ఆశ్చర్యమేముంది?! విచారించకు, వెళ్ళిరా” అన్నాడు.

రైతు తాను పొరపాటుగా మాట్లాడానని తెలుసుకొని, “ప్రభూ! నేను భయంతో కంగారుగా తప్పుగా మనవి చేశాను. నా ఎద్దు ప్రభువుల ఎద్దును చంపింది” అన్నాడు. తక్షణమే శ్రీమంతుడు మండిపడుతూ, “ఏమిటీ! కన్నా మిన్నా గానక పశువులను తోలుతావా? నీ ఎద్దు నా ఎద్దును పొడుస్తూంటే నీవేమి చేస్తున్నావు? ఇది నీ తప్పు.

ఈ తప్పుకు శిక్ష వేయవలసిందే” అని గట్టిగా అరుస్తూ తన సేవకులను పిలిచి, “ఒరేయ్, వీణ్ణి ఆ స్తంభానికి కట్టి నూరు దెబ్బలు కొట్టండి” అన్నాడు.

మానవులలో అహంకార మమకారాలున్నంతవరకు, న్యాయదృష్టి, నీతివర్తనము కరువైపోతుంది. ‘నేను - నాది’ అనే సంకుచిత భావం వ్యక్తిని వివేకశూన్యుని గావిస్తుంది.

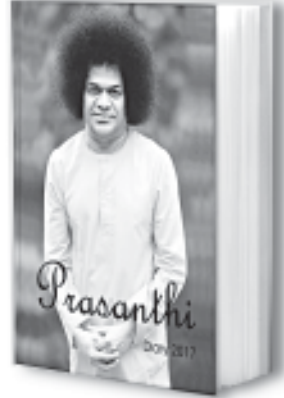
- బాబా

చిత్రకారులు: భావరాజు వేంకట సత్యమూర్తి

PRASANTHI - DIARY 2017

We are happy to announce that the eagerly awaited Bhagavan's diary 'Prasanthi 2017' is available for sale. It contains information on Bhagavan's divine life and His Mission apart from many significant aspects of Prasanthi Nilayam, the Abode of Peace. Specifications: size 14.7 x 20.6 cms, shrink wrapped, multicolour wrapper with gold foiling, art work, spot lamination and knurling, with curved stitch-binding. Total pages 422; 34 pages are in imported art paper in multicolour with beautiful photos of Bhagavan, Mandir, Maha Samadhi. The 2 colour diary pages have a treasure of over 300 sayings of Bhagavan. Sale Price Rs 120/- (Packing and postage are extra). Minimum order (single address) is 5 diaries.

Payment* details for destinations WITHIN INDIA

13934 Diary - Units	5	6	7	8	9	10
Amount Rupees	Rs 680	Rs 810	Rs 940	Rs 1100	Rs 1225	Rs 1355
No of packets	1	1	1	2	2	2
Additional single diary (including packing and regd. post) within India Rs 165/-						

CALENDARS 2017

Code	Calendar details (for addresses WITHIN INDIA)	Qty.	Total Rs	Qty.	Total Rs
13935	Wall Cal. 2017 11" x 17" 4 Sheets 8 pages Rs 15.00 W1	5	Rs 125	10	Rs 200
13936	Book Type Wall Cal. 2017 11" x 22" 7 Sheets Rs 45.00 W2	5	Rs 275	10	Rs 510
13937	Table Cal. 2017 8.25" x 8.50" 13 sheets Rs 50.00 T1	5	Rs 310	10	Rs 575

Multicolour calendars 2017 with beautiful pictures of Bhagavan are available for sale.

*Send cheque / bank draft in favour of Sri Sathya Sai Sadhana Trust, Publications Division.

Overseas orders and bulk orders of diaries and calendars: Please write to The Convener, Sri Sathya Sai Sadhana Trust, Publications Division, Prasanthi Nilayam 515134 A.P. India or email to orders@sssbpt.org Visit www.srisathyasaipublications.com

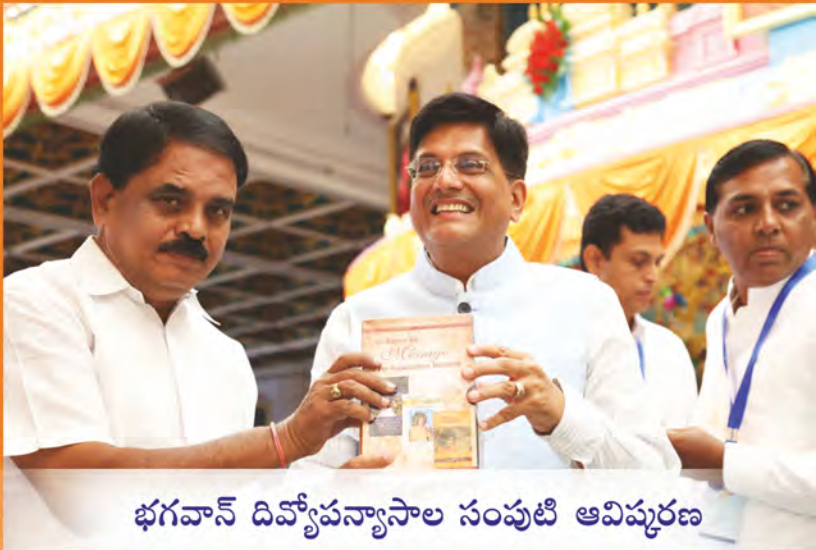
నాయకత్వంలో శిక్షణ: పట్టాలనందుకుంటున్న యువకులు

వివిధ దేశాలనుండి విచ్చేసిన యువ ప్రతినిధుల ర్యాలీ

యువజనోత్సవంలో ప్రసంగిస్తున్న శ్రీ పీయూష్ గోయెల్

భగవాన్ దివ్యోపన్యాసాల సంపుటి ఆవిష్కరణ

గురుపూర్ణిమనాడు శ్రీ వి. శ్రీనివాసన్ ప్రసంగం

యువతనుద్దేశించి ప్రసంగిస్తున్న శ్రీ వి.వి.ఎస్. లక్ష్మణ్

ఆషాఢ ఏకాదశి ఉత్సవం

ఆకట్టుకున్న అలంకరణ

‘సద్గురు సందేశం’ నాటిక

‘సింఘనీ ఫర్ సాయి’ సంగీత విభావరి

ప్రపంచ యువజనోత్సవం

Date of Publication 23rd August 2016

మానవ పరిణామ లక్ష్యం

భగవంతుడు ‘ఏకోహం బహుస్యాం’ అని సంకల్పించుకొని అనేక రూపములను ధరించాడు. పంచభూతములు భగవంతునియొక్క స్వరూపములే. పంచభూతములవల్లనే అడవులు, కొండలు, సముద్రాలు, వృక్ష సంపద, క్రిమి కీటకాలు, పక్షులు, మృగములు, చివరగా మానవులు ఉద్భవించడం జరిగింది. మృగములనుండి మానవులు పరిణామం చెందేరు. కనుకనే ఎవరైనా తప్పు చేస్తే, “ఏమిరా, నీవు మృగంవలె ప్రవర్తిస్తున్నావు” అని ఖండిస్తారు. అందుకే సమస్త ఆధ్యాత్మిక సాధనలూ మానవుడు తనలోని మృగ లక్షణాలను అణగద్రొక్కుకొని, తన జన్మకు సహజమైన మానవతా విలువలను ఆచరణలో అభ్యసించి, తనలోని దివ్యమైన ఆత్మతత్వమువైపు పరిణామం చెందటానికి ఉద్దేశించినవే. మృగ లక్షణాలను సాధనద్వారా అణగద్రొక్కి మానవుడు తనలోని దివ్యమైన మానవత్వాన్ని ప్రకాశింపజేసుకోవడమే జీవిత సాఫల్యమని గ్రహించాలి.

- డా.బా

వార్షిక చందా: ₹ 60 (భారతదేశంలో) ₹ 550, లేక \$ 13 లేక £ 9 (విదేశాలకు)
చందా రుసుము ఒకటి లేక, రెండు, లేక మూడు సంవత్సరములకు స్వీకరింపబడును.

సనాతన సారథి చందాలు మనీయార్డరుద్వారా, లేక పర్సనల్ చెక్ ద్వారా, లేక డిమాండ్ డ్రాఫ్ట్ ద్వారా లేక, ఆన్ లైన్ పద్ధతిన మా వెబ్ సైటు www.sanathanasarathi.org ద్వారా చెల్లించవచ్చును. చందాలు పంపవలసిన చిరునామా: కన్వీనర్, శ్రీ సత్యసాయి సాధనా ట్రస్టు, పబ్లికేషన్స్ విభాగం, ప్రశాంతి నిలయం - 515134, ఆంధ్రప్రదేశ్.